

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsehkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A cigányok elleni nyomozásról.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. törvényszéki bíró.

I.

Elhangzott a cigányok által véghezvitt dánosi rabló-gyilkossági bűnyűben az ítélet; a főbűnösök közül három életfogytig tartó fegyházra, a másik három 15—15 évi fegyházra ítéltetett; azért nem egyformán, mert ez utóbbi három a cselekmény elkövetése idején bizonyíthatólag még nem töltötte be életének 20-ik évét s a Btkv. 87. §-a szerint: «a ki a büntett elkövetésének idején életkorának huszadik évét még nem haladta túl: halálra vagy életfogytig tartó fegyházra nem ítéltethető.» Az előbbi háromra vonatkozólag pedig azért nem alkalmaztatott a halálbüntetés, mert — eltekintve a bizonyítás anyagától — nem lehetett megállapítani, hogy egyik vagy másik vádlott milyen tevékenységet fejtett ki a gyilkosság körül s nem volt reá megnyugtató adat, hogy nem éppen azok voltak-e gonoszabbak, a kik életkoruk miatt nem voltak halálra ítéltethők.

Ez a részleteiben tanulságos bűnper alkalmat ad nekem arra, hogy az ebben felmerültek s az ennek elbírálásához szükséges tanulmányozások alapján szóljak valamit a cigányokról és a cigányok elleni nyomozásról.

Tudom én azt nagyon jól, hogy a csendőrök nagyon jól ismerik a cigányokat. Eleget bajlódnak velök. Azt is tudom, hogy a csendőrök között van olyan is — talán nem egy — a ki valóságos tanulmány tárgyává tette a cigányokat, megtanulta azoknak nyelvét, szokásait, a ki tehát nagyon is értékes felvilágosításokat adhatna a saját megfigyeléséből akkor, midőn napi-rendre kerül a cigányügy rendezése, nem úgy ugyan, a hogy a kis Jutina tanu várja és mondta, mikor azt kérdezték tőle, hogy nem fél-e a cigányoktól? — «Én már nem félek, mert azokat (t. i. a vádlottakat) elítélik s nem fogok többé a kezükbe kerülni; az igazgató ur és őrmester nr pedig azt mondták, hogy 20 év múlva már nem lesznek cigányok, mert addig mind elpusztítják őket.»

Nem ilyen módu rendezésnél gondolom én, hogy a cigányokat ismerő csendőrök tapasztalata sokat érne, hanem akkor, midőn törvény és törvényes rendelet akarja szabályozni ennek a félvad népnek ügyeit, a me-

lyet most a legtöbben a «törvényen kívül álló népnek» szeretnének nyilvánítani s úgy bánni velök, mint a dűvadakkal.

Pedig nincs igazuk, mert azt mondta ugyan Luterna, hogy: «ott lakom, a hol a nyul; bát én tudom, hol lakom?», — Dola, hogy: «az ég alatt, az útfélen születtem», — Csoroszlya, hogy: «ott a hid mellett születtem», — Rafael Pipi János tanu, hogy: «nem tudom, hol születtem, mert még akkor szabad világ volt», — az öreg Farkas Mária tanu mondta Mundráról, hogy: «széret hányódott el, mert nem volt hová lehajtani fejét, mert a cigánygyermeknek a föld a bölcsője, ég a takarója»; — azt meg magunk tudjuk, hogy a cigány sem az erdőszélen, sem a falu végén nem tanyázhat hosszabb ideig, más helyen még kevésbé: még sem lehet és nem szabad úgy tartani, hogy a cigány kívül áll a törvényen, mert a törvény csak emberről szól s előtte egyenlő minden ember: akár cigány, akár magyar, akár tót, akár román, akár német, akár szerb, akár horvát, vagy bármilyen más nemzetiséghez vagy népfajhoz tartozzék is az.

Jaj volna annak az igazságnak, a mely külön mértékkel mérne a febének és a feketének, az egyik vagy másik népfajhoz, nemzetiséghez vagy vallásfelekezethez tartozónak! Az igazság csak egyféle lehet, ba igazság akár lenni. Az igazságos törvény csak embereket véd és csak az emberek bűnét bünteti. És a cigány is ember, vadabb talán, mint a többi. De hát nem vérengzőbb-e a megebzett, az üldözött vadállat is és nem láttunk e már megszelidített vadakat? . . .

És a cigányok már nagy számuk miatt is megérdemlik, hogy megszelidítsék őket.

Az 1893. évi január 31-ikén a mi egész országunkban cigány-népszámlálás volt és pedig olyan nagy óvatossággal, hogy ki ne lehessen játszani a rendelkezést. Azon a napon teljesen helyhez kötött volt a cigány, nem volt neki szabad kimozdulni onnan szigorú ellenőrzés mellett. Így történt meg az összeírás mindenkire ott, a hol az a nap találta.

Háromféle cigányt különböztettek meg, a szerint, a mint állandóan le volt telepedve, vagy huzamosabb ideig tartózkodott valahol, vagy nem volt sem állandó, sem ideiglenes lakóhelye, hanem vándorolt faluról-falura, mint sátoros cigány.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségetes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

A cigányok összes száma volt 274,940, melyből az állandóan letelepedettek száma 243,432, a huzamosabban egy helyen tartózkodóké 20,406, a vándorcigányoké 8938 volt.

Legnagyobb számmal voltak Nagy-Küküllő megyében (14,037) s általában pedig Erdélyben, a mit annak lehet tulajdonítani, hogy a cigányok Romániából — a hol az összes európai országok közt aránylag legtöbb cigány van — özönlöttek hazánkba (a miből eredt a vándorcigányoknak „oláhczigány” elnevezése). Most is legjobban szeretnek lakni és járni a románok által lakott vidékeken s leginkább szeretik és megtanulják ezeknek a nyelvét, míg a tótok között alig tartózkodnak.

A vándorcigányok legtöbbet járnak a Tisza-Maros szögének keleti részén, ide számítva Hunyad- és Bihar-megye egy részét is. És ezen a vidéken Krassó-Szörény-megyében vannak legnagyobb számmal a cigányok.

Az összes cigányságnak több mint felerésze nem beszéli a cigány nyelvet, pedig közöttük a cigány nyelv erős kötelék s sokszor ezt használják tolvaj nyelv gyanánt is. Nagyon könnyen tanulnak idegen nyelvet s hamar elfogadják sajátjukul azoknak nyelvét, a kikkel érintkeznek. A magyar nyelvet anyanyelvüknek valló cigányok száma legnagyobb (104,750), azután jönnek a cigány (82,405), román (67,046), tót (9857), szerb (5861), német (2396), ruthen (2008), horvát (306) és egyéb (313) anyanyelvűek. És az összes cigányságnak majdnem fele tud magyarul s viszont a román nyelvű cigányok legnagyobb része nem tud cigányul.

Vallás tekintetében — ha ugyan lehet szó vallásról a cigányok között — a cigány rendszeren a falu vallását nevezi magáénak, a nélkül azonban, hogy valami sokat törődnek a vallási ceremóniákkal. A megkereszteléssel nem igen törődnek. éppen úgy, mint az esketéssel. Kolompár Mari mondja, hogy az unokáját Jutinát „egy magyar asazonny keresztelte meg”, Rafael Pipi János pedig, hogy: „akkor még volt cigány pap Jászfényszarun, az keresztelt meg.” Dola azt állítja, hogy: „a csendérek kereszteltek meg — elkesztelnek azok most is.”

Mindazonáltal a letelepedett cigányok közül római katolikusoknak, a vándorcigányok közül görög keletieknek mondják magukat legtöbben, azután jönnek a görög katolikusok, reforátusok, evangélikusok, s vannak unitáriusok is. A magyar anyanyelvű cigányok majdnem kizárólag reformátusok, római katolikusok és unitáriusok, a román anyanyelvűek görög keletiek és görög katolikusok, a német és tót anyanyelvűek evangélikusok.

A mi a cigányok iskoláztatását illeti, azt állapította meg a népszámlálás, hogy a 6 és 14 év között levő iskolaköteles gyermekek közül 40,000 gyermek nem járt egyáltalában iskolába.

Általánosságban ennyit skartam megjegyezni a cigányokról.

A cigányok koráról, nevérol, családi állapotáról és foglalkozásáról a nyomozás keretében, a következő közleményekben lesz szó.

Elővigyázat a foglyok kísérésénél és őrizeténél.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

Az utóbbi időben ismételtelen előfordult, hogy a nyomozó járőrök által nagy fáradság után felderített és le tartóztatott tettes, egy-egy óvatlan alkalmas pillanatot felhasználva, a járőrtől megszökött s a hosszas, olykor emberfeletti erővel és kitartással folytatott nyomozás eredményét egy csapással meghiusította.

Ez indított arra, hogy e kérdéssel bebatóbban foglalkozzam.

Hogy e tárgyban az olvasó érdeklődését felkeltsem, szükségesnek látok néhány ily esetet emlekezetbe hozni.

Egy veszélyes betörő hosszú hajsza után végre a csendőrök kezére került, kik az elkövetett lopások kiderítése végett hosszabb körútra indultak. A járőrvezető egy kiváló es érdeműs altiszt volt, ki az elkövetett bűncselekmények egész sorozatának kiderítésével dicsekedhetett. A nyomozás már-már befejezéséhez közel állott s már csupán néhány lopott tárgy hovárejtése és felkereséséről volt szó. A fogoly ez alkalommal a járőrnek azt a mesét adta elő, hogy a lopott tárgyak az egyik erdőben vannak elrejtve. Miután a járőrnek mindezeidig nem volt oka a fogoly szavában kételkedni, el is indult a különben elég dombos és bozotos erdőbe. Az erdőbe érve a fogoly hasmenésről panaszkodott, mire a járőr a bilincseit levette kezéről. Csak ezt várta a fogoly s egy bozót mögé húzódva természeti szükségének végzését szinlelte s egyszerre villámgyorsan kerekét oldott s mire a járőr meglepetéséből felocsudott, a fogolynak már se hira, se hamva nem volt.

Hiába lövöldözött a járőr ezután, a fogoly hegyenvölgyön túl, a markába nevetett.

Egy másik alkalommal a járőr egy harmadszori szökésért körözött cigány katonaszökevényt fogott el s kísért be az őrsre.

Útközben besötétedvén egy községi bíróhoz tért be a kíséret, hol némi pihenés végett szerelékét és fegyverzetét is letette s nyugodtan beszélgetett a községi bíróval. Időközben teljesen besötétedett; a rávasz katonaszökevényt csak erre várt. Természeti szükségének végzése végett kikérezkedett a szobából s a járőrvezető a másodcsendőrével ki is engedte.

Mondani sem kell, hogy a tapasztalatlan másodcsendőr meglegedett azzal, hogy csak oldalfegyverével kísérette ki a bilincseletlen foglyot. Alig érték ki a kóromsötét udvarra, a fogoly futásnak eredt, a másodcsendőr utána, azonban hiába üldözte őt tüskön-bokron, vizen keresztül, elfogni sehogya sem tudta. A fogoly egy utbaeső folyón átúszva szépen elmenekült, míg az utána ugrott csendőr csaknem a vízbe fult.

Egy alkalommal pedig a falubeliek egy veszedelmes tolvajt fogtak el s kísérték be az őrsre. Az őrsön csak az őrsparancsnok volt hon, ki a foglyot a nyílt fűkamrába helyezte s a kamraajtóba egy a község előjáróságtól kiküldött polgári egyént ültetett le. A fogoly betegnek tétetvén magát folytonosan jajveszékelt s szánalmas kinezése még inkább azt a föltevést érlelte meg az őrsirodában levő őrsparancsnokban, hogy megazó-

A legjobb órák,

legszilidabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletszámításra 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Vörösmarty szobra a teleplezés után.

kése — állapotánál fogva — ki van zárva. A foglyot őrző egység megszomjazván, vizet ment inni a konyhába, de onnan alig néhány perc múlva visszatérve álmélkodva észlelte, hogy a holtbetegnek látszott fogolyának se híre, se hamva.

Ime e néhány példából is láthatjuk, hogy mekkora mulasztást követünk el, midőn a foglyokban jóhiszeműleg megbizva a köteles és feltétlenül szükséges elővigyázatot mellőzzük.

Nézzük hát, hogy mik azok a körülmények, melyekre a járőrnek a fogoly őrzésekor és kísérésekor ügyelnie kell.

Ha az őrsparancsnoknak alkalma van a batóságokkal és bíróságokkal érintkezni, kérje fel őket egyszer s mindenkorra, hogy a fogolykíséret végett kiadott felhívásaikban már eleve jelezzék, vajjon veszélyes, avagy szökésre hajlammal bíró fogoly fog-e kíséretet, hogy ez esetben az őrsparancsnok a fogolykíséretre mindenkor két csendőrt vezényeljen ki.

A fogoly az átvételkor megmotozandó.

Hogy ezen ténykedésnek mily alaposnak kell lennie, arra nézve csak azt jegyzem meg, hogy Franciaországban a híres betörők olyképpen látják el magukat a szökés elősegítésére alkalmas eszközökkel, hogy filigrán reszelőket, furokat, fűreszeket alkatrészeikre szetszedve egy kettős kupalaku tartályba helyeznek s azt végbélükbe dugják. Motozáskor náluk mi sem találtatván, minden aggály nélkül zárják be őket celláikba, hol az elrejtett készüléket végbélükből elővéve s összeillesztve éjjelenként vigan reszelik át ablakaik rostélyait s midőn munkájukkal elkészültek, egy szép reggelen az őr csak hült helyüket találja.

A motozás befejeztével, ha a fogoly veszélyesnek volt jelezve, nyomban megbilincselendő s a bilincs az átadásig róla soha le nem veendő. Itt megjegyzem, hogy azok a foglyok, kik már egyizben megszöktek volt, valamint a katonaszökevények, kik ismételt szöktek el, szintén megbilincselendők, mert éppen ennek elmulasztása okozta a fentebb leírt egyik példában a fogoly megszökését.

Fogolykíséretkor a fogolylyal való beszélgetést tiltja a szabályzatunk, e tilalom egyik oka az is, hogy a kísérő csendőr ne legyen azon kísértésnek kitéve, hogy a fogoly igéretekkal a csendőrt szabadon bocsátására, avagy megszöktetésére bírassa.

A kíséret sokan téves oktatás folytán három lépésnyi távolságból eszközlik. E 3-5 méternyi távolság nem felel meg azoknak a feltételeknek, miket utasításunk 70. §-ában találunk, mert ha tekintetbe vesszük, hogy szökés esetén, míg a csendőr meglepetéséből feleszmél s a menekülő után iramodik, a fogoly már is néhány lépéssel előbbre van, beláthatjuk, hogy a fogoly és a csendőr közti távolság már kezdetben is akkora, mely a minden teher nélküli fogoly szökését tetemesen elősegíti a nehéz szerelékkel és fegyverzettel öltött s talán már ki is fáradt csendőrrel szemben.

A fogoly a löfegyverrel felszerelt kísérő csendőrtől kissé balra és mintegy egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyi távolságra legyen, hogy szökés esetén a csendőr utána ugorva szabad balkarjával nyomban elkaphassa; löfegyver nélküli kíséretnél pedig a fogoly a jobb kéz felől legyen, mert ekkor ez a kéz is szabad.

Egyébként a csendőr és a fogoly közt betartandó távolság a kísért fogoly egyéniségétől is függ.

Ha pl. egy erős, magas, tagbaszakadt egyént kísér a csendőr, akkor az egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyi távolság három lépésig megnagyobbítható, mert ez esetben a notaláni

támadásra is elő kell készülni s a váratlan támadás esetén a védőállásba való helyezkedéshez legalább is három lépésnyi térköz szükséges. Az ily nehézkes fogoly egyébként is futással kevésbé érheti el a célját, ellenben, ha egy vézna, nyurga foglyot kísér a járőr, úgy ennek támadása már kevésbé valószínű, mint az előbbi s ez utóbbi már inkább szokásához folyamodnék, miért is ennek megbíusítása végett a csendőr a közte és a fogoly közti távolságot már egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyire vegye.

Arra is nagyon ügyelni kell, hogy mily menetütemben haladjon a csendőr előtt a kísért fogoly.

Láttam már foglyot gyors lépésben is haladni, úgy hogy az utána menő csendőr már csak úgy lihegett a gyors menéstől, mi eléggé figyelmeztette a foglyot kísérelője fáradt voltára. De azért a kísérő csendőr nem szólt a fogolynak, mert éppen ez által vélte-fáradt voltát elárulni. A lépésben való haladásra a fogoly már az elindulás előtt figyelmeztetendő s ha lépéseit gyorsitaná s figyelmeztetésre ezt ismételné, megbilincselendő, mert a fogoly ilyen viselkedése határos a szökésre való előkészülettel. Ha a foglyot víz mellett kell kíséreni, a víz partjától néhány lépésnyire haladjon a kíséret s a csendőr a víz felőli részen legyen. Ha a foglyot egy pallón kell valamely melyebb vizen átkíséreni, a mi lehetőleg kerülendő, a fogoly megbilincselendő s a bilincse a fűzőláncz is ráillesztendő, erre pedig a csendőrnél levő vastag zsinag ráerősítendő, a zsinag vége pedig a csendőr kezében legyen, hogy ha a fogoly a vízbe ugornék, a csendőrt magával ne rántsa, s meg ne szökbessék.

Ugyanis a fűzőlánczra erősített zsinag is elég erős ahhoz, hogy azzal a vizen úzó foglyot visszatarthassuk s a vízből a túlsó parton kibuzhassuk.

Ilyenkor ne mulassza el a csendőr a fegyverét sulyba venni, mert a fogoly vízbeugrásakor okozott rántódással a fegyvere a válláról könnyen leesbetik.

Vonatra felszállás esetén, ha egy csendőr kíséri a foglyot, a vasuti kocsi túlsó ajtaja a kalauz által kívülről elzáratandó, nehogy az előre felszálló fogoly azon kiugorjék. Ha a fogoly a csendőrt a vonaton megtámadná, úgy ez esetben segélynyerés végett, feltéve, hogy erre szükség van, a vészfék is megbuzbató.

Csolnokon kísért fogoly a csolnak fenekére ültetendő, de meg nem bilincselendő, mert a csolnaknak esetleg nem az ő hibájából történt felbillenésekor életét vesztené a vízben. A csolnakban a fogoly, mellén keresztbe tett kezekkel, a kísérő csendőrrel szemben üljön. Eme aggályos oknál fogva a csolnokon való kísérés csak a legvégső esetekben eszközzendő. Nagyobb vízi járműveknél, melyeknek felborulása ki van zárva, a szökésre hajlammal bíró fogoly megbilincselendő.

Szekereken kísért foglyoknál, pl. cigánykaravánnál, csak a gyermekek és az aggok legyenek a szekereken, a többi bilincselve, a szekér mellett haladjon, a lovakat a szekéren ülők hajtsák.

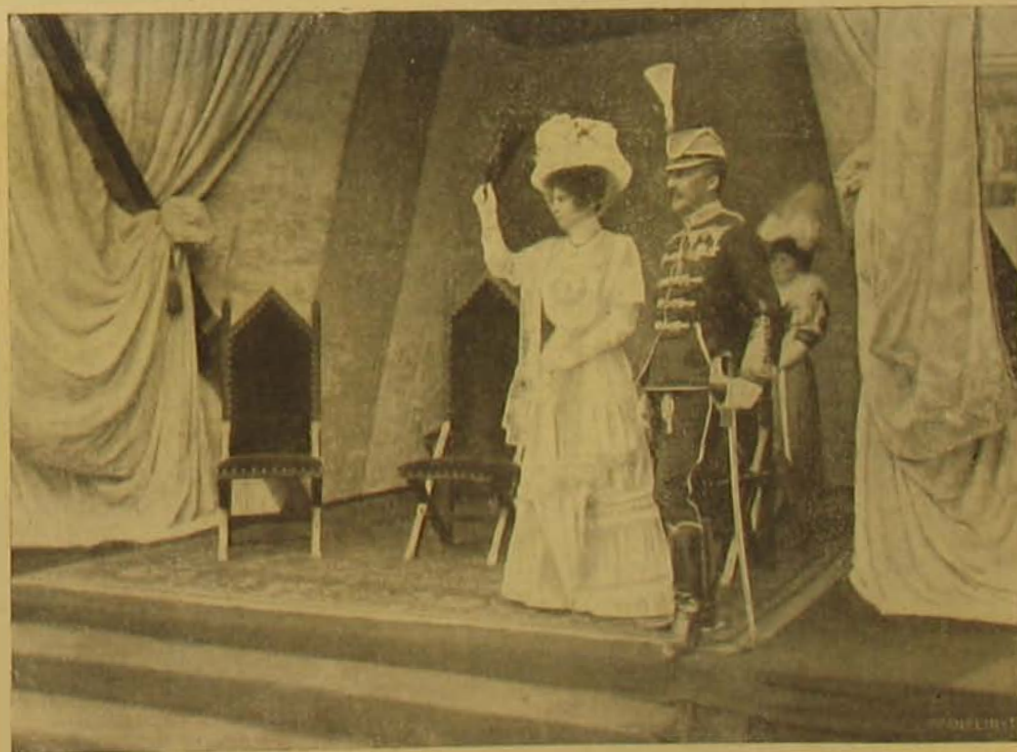
Az első szekérre, a kíséretből egy csendőr is felülhet, ki a hajtsához ért, hogy gyorsabb menetnél a lovakat visszatartsa, vagy a hátsó szekerek előre bajtársaik megkísérlésekor a kocsit az utra keresztbe állítván, a menetet feltartóztassa.

Egy kocsin történő fogolykíséretkor az egyik csendőr a menetirányban, a másik ezzel háttal üljön, hogy őket váratlan támadás sebonnan se érje. A mennyiben a lovak a hajtó osztónzékra, vagy titkos jeladásra a kocsit elragadnák, a lovak egyikét azonnal le kell lőni.

A fogoly természeti szükségének végezése alatt is mindig a csendőr kíséretében és felügyelete alatt maradjon.

József főherceg és Augustza főhercegnő megérkezése.

József főherceg és Augustza főhercegnő a dízsátorban.

Vörösmarty szobrának teleplezéséről.

Árnyékszékébe és csakis nyitott ajtó mellett csakis megmólyozott foglyok bocsáthatók be. Ha a fogoly nő, ennek természeti szükségének végzésekor a csendőr forduljon felre. Este, vagy éjjel a fogoly csakis bilincselten vezethető ki természetüi szükségének végzése végett, s a csendőr, ha sötét van, a fűzőláncot is tartás kerében, lőfegyverét pedig ne hagyja el, mert ez az az alkalom, melyet legtöbb fogoly a szökésre felhasznál.

A fogoly ama hitegetéseinek se ülünk fel, hogy az alatt a feltétel alatt, ha a bilincseit leveszük, ő ebben, vagy abban az erdőben is mutat elásott bűnjeleket. Mint az elől leirt példákból is láthatjuk, derék csendőrök vesztettek rajta az ily engedményeken.

A leleményes kíséző a legveszélyesebb helyeken is segít nehez helyzetén.

Kuriozumbéni megemlítem, hogy az egyik napilap szerint a kíséző rendőr bilincs hiányában úgy segített magán, hogy a fogoly nadrágját elvette s a fogoly kezével volt kénytelen a nadrágot fogni, hogy az le ne esszék.

Ez esetben a szökés az által lett megakadályozva, hogy a fogoly a futásban a lecsúszó nadrág által gátolva volt.

A fogolyőrizetkor a következők tartandók szem előtt.

Ha a járőr fogolykíséret közben valahol meghálni kénytelen, az egyik csendőr a veszteglés idejének feléig, pl. éjjel után egy óráig őrködik, a másik ez alatt pihenhet. Éjjel után egy órákor az őrködő csendőr a pihenőt felkölti s indulásig ez őrködik, az előbbi pedig pihen.

Éjjel az őrködő csendőr ne üljön le, mert így elalszik és a fogoly megszökhetik. Míg ellenben állva és járkálva az elalvás lehetősége kisebb s ha mégis előfordulna, a csendőr ekkor elesnék s maga az esés ébreztené fel almából. Ugyanis a fogoly őrzésekor a szolgálati utasítás 80. §-a értelmében a honvédségi szolgálati szabályzat I. rész 80. §-ában foglalt határozványok a lehetőséghez képest betartandók, már pedig tudjuk azt, hogy az őrt álló katonának a fentjelzett § értelmében leülnie nem szabad, mert a jelzett §. 618. pont 2. bekezdése is kimondja, hogy ha az őrt a foghelységben benn áll, rendszerint az ajtó közelében foglaljon állást, azt azonban nem hangoztatja, hogy ott le is ülhet, mert ez katonátlan és az eber őrködére hátrányos is lenne. Ny alkalommal a foglyok éjjel meg is bilincselendők.

A fogolyőrizetre kirendelt csendőr gondolkodjék ivóvizről, hogy az kéznél legyen, mert már az is előfordult, hogy a csendőr vizírás végett eltávozott s ez alatt a fogoly megszökött.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a fogoly átadásáig hol őriztessék? Eare világos feleletet találunk a szolgálati utasítás 44. § 2. és 3. bekezdésében. Ezek daczára mégis előfordult, mint láttu az előbb leirt példából, hogy a fogoly nem a legenyesebb szobában, hanem a faskamrában őriztetett. Előfordult az is, hogy a járőr egy betörővel több helyen nyomozva, éjjelre átadta azt egyik másik közseg előjáróságnak, azzal, hogy a foglyot a közseg fogdában őriztesse, a bonnan az egyezer csak meg is szokott. A fenti §. értelmében csak olyan foglyok őrzése bizható a közseg előjáróságra, kiknek megszökésétől a terbükre rótt büntetendő események esékely voltánál es fenszorgó egyéb körülményeknél fogva nem kell tartani. Már pedig egy betörő nem tekinthető olyannak, kinek megszökésétől tartani nem lehet.

Ha azonban a szolgálati utasítás 44. §-án indokolt

esetben a csendőr a foglyot a közseg előjáróság őrzetére bízta s a fogdabélyiség alkalmas voltáról meggyőződött, úgy a fogoly megszökéseért már többé nem a csendőr felelős, hanem a közseg előjáróság, avagy az őrizetre kirendelt személy, ki a fogoly megszökése esetén a büntető törvénykönyv XL. fejezetében körülírt büntetést avagy vétség miatt feljelentendő. Míg ellenben, ha a csendőr a foglyot szabályellenesen, azaz a szolgálati utasítás 44. §-án meg nem engedett esetekben is a közseg előjáróság őrzetére bízta s a fogoly megszökik, úgy azért ő is büntetendő.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a katonai büntető törvénykönyv 235. §-ába ütköző fogolyszöktes, mint őrszolgálatbani kötelességsértés öt évig is terjedhető börtönbüntetéssel jár, úgy beláthatjuk, hogy igen is nagy veszedelembé sodorhatja magát a járőr, ki a fogoly megszökését szandékosan, vagy gondatlanságból elősegíti, miért is felette tanácsos e téren a szerzett tapasztalatokból, azaz más kárán tanulni és okulni.

Végezetül még egy dolgot kell még megemlítenem.

Gyakran merült fel az kérdés, hogy mit tegyen a csendőr, ki egy foglyot valamely pusztán keresztül egyedül kísér, ha az tovább menni nem akar. Ily esetben igazán nincs más segítsége a csendőrnek, mint türelemmel várni, míg valaki arra vetődik, a ki segítségével lehet. Ily kellemetlen helyzetbe tehát ne ejtsük csendőreinket, hanem, ha iséretkor a fogolyval előreláthatólag valamely pusztán is kell áthaladni, úgy ily alkalomra az őrsparancsnok két csendőrt vezényeljen ki fogolykíséretre.

KÉPEINKHEZ

Vörösmarty szobra.

Május 24-én leplezték le a Szózat halhatatlan költőjének, Vörösmarty Mihálynak szobrát nagy ünnepélyességek között. A leleplezésnél József főherczeg és Augustus főherczegnő ő fenségeik is megjelentek, kiket Rákosi Jenő fogadott üdvözölő beszéddel. József főherczeg válaszában többek között a következőket mondotta: „Feltekintek a szoborra és azt kívánom, hogy adjon az Isten a magyar nemzetnek még sok ilyen pottát és hiszem a nemzetről, hogy örökké ajkukon fog lebegni ez a szó: Hazádnak rendületlenül!”

A szobor a főváros legdíszesebb és legmagasabb szobra közé tartozik és dícséretére válik a három alkotó művészek. A ki e szobrot szemléli, annak önkéntelenül is a nagy költő szavai ötlenek elméjébe: Hazádnak rendületlenül!

HIREK.

Ítélet a dánosi pörben. A mult év július havában Dánoson, a kőborengigányok által vadállattal kegyetlenséggel elkövetett és országszerte rendkívüli felháborodást keltett négyszeres rablógyilkosság ügyében a pest-vidéki kir. törvényszék, Bónay Kamill kuriai bíró elnöklése alatt, az esküdtek verdiktje alapján, 37 napi szakadatlan tárgyalás után, a letartóztatásban volt 17 vádlott ellen, május 29-én meghozta és kihirdette ítéletét. Az ítélet a vádlottak közül hármat, névleg: Sztójka Párolt, Sztójka Dolárt és Trokár Maresát életfogytig tartó, Sztójka Bajkát, Balog Tutát és Lakatos János Kunát 15—15 évi, Surányi Mártont nyolcz évi, Surányi Ignácot hat évi, Surányi Csoroszlyát és Lakatos Julcsa Luternát 5—5 évi, Lakatos Erzsébet Lulugyát négy évi, Surányi Lidi Lizit három évi fegybüzzel, Kolompár Zelfit, Ko-

A kormány tagjai.

Kallós Ede, Márkus Géza és Tolcs Ede a szobor előtt.

Vörösmarty szobrának leleplezéséről.

lompar Buert és Surányi Julcsát 1—1 évi börtönnel és Lakatos Mari Kacsit pedig 10 havi fogházzal sújtotta, Lakatos Rózát ellenben a törvényszék felmentette. Az elítéltek túlnyomó része, védőik útján semmiségi panaszt jelentett be, de semmiségi panaszszal élt Gál Endre kir. ügyész is, a vádlottakkal szemben az enyhítő 92. §. alkalmazásáért.

Támadó határőr. Május 28-án a vodiczai őrs területén a határszélén, Illés és Tok csendőrök egy román alattvaló, polgári egyént tartóztattak le. Egy román határőr ezt látva, a csendőrökre egy eredménytelen lövést tett, mit Tok csendőr négy lövéssel viszonzott, míg Illés csendőr az elmenekült román alattvalóra öt lövést tett. A csendőrök által tett lövések eredménye — miután úgy a határőr, mint a menekülő román alattvaló a román területen levő erdőbe húzódtak — ismeretlen. Az eset kivizsgálására a II. számú csendőrkerületi parancsnokság Tóth főhadnagyot és a hadbírókat kirendelte.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Kutató. A pihenőhelyek nem miniszteri rendelet, hanem a tisztviselőknek a közigazgatási hatóságokkal történt megállapodásai alapján lettek a járőrök számára annak idején biztosítva.

Öreg zsandár. Az étkezést és a betétet illetőleg az ált. szolg. határozványok XV. fejezetének 1. és 2. pontjában, a fenntartási pótlékot illetőleg pedig az illetékszabályzat 48. §-ának 1. pontjában félreérthetetlen utbaigazítást talál.

R. M. őrsvezető. A névváltoztatási kérvényhez illetőségi bizonyítványt és keresztlevelet kell csatolni. Ugy a kérvény, mint annak mellékletei bélyegkötelesek, tehát más célra szolgált bélyegtelen keresztlevelet itt nem használhat.

Érdeklődő. Mint tömegcikknek igenis képezhetik a szomhat-napi vizsga tárgyát.

Sz. J. A jelenleg érvényben levő 1881. évi LXXI. tcz. 2. §-a alapján 20-tól 25 évig terjedő szolgálati idő után a csendőr legénységet a tettelességi illetékek, illetve a zsold és szolgálati pótlékjának négy nyolczadrésze s így a felemelendő illetékekkel való számítás szerint az őrmestert évi 900 korona nyugdíj illeti meg.

M. csendőr. A női őrsparancsnok az őrs által járatott napi lapot jogosult olvasni, és pedig az őrslétszámának arányában róla is hányad megtérítése ellenében.

K. őrsvezető. A mit ön kérdez az nem létezik, hanem van egy *„Orsz. Pályázati Közlöny”*. Annak a szerkesztősége és kiadó-hivatala Budapesten, VII. Nap-utca 13. sz. alatt van.

P. Z. 1—3. A jelzett szerkesztői üzenetünkben annak az álláspontunknak kívántunk kifejezést adni, hogy a járásőrmeester és általában a csendőr altiszt neje nem igényelheti a „nagy-sága” megszólítást. E névezet azonban nem zárja ki azt, hogy az altisztek nejeit például „nagy-ság” megszólítással illethessék. Egyébként ki ki olyan megszólítást alkalmaz, a mielőtt józólése és főként műveltségénél fogva helyesnek tart. 4. A szakácsnét tetszés szerint szakácsnénak, főzőnénak, vagy ha leányzó, keresztnevében, ha pedig férjezett vagy özvegy, férje nevében X-nének szólíthatja. 5. Ha a csendőr vagy altiszt reggel a konyhába megy, és ha pedig a főzőnő megy az őrsirodába vagy legénységi szobába, akkor az köszönjön előbb, a szabadban pedig az, a ki előbb veszi észre a másikat. Így diktálja ezt a jó ízű. 6. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre nem válaszolunk.

Sz. Őrmester, Parád. A P. Z.-nek küldött fennebbi üzenetünk 1—3. pontja önnek is szól.

N. J. őrsvezető. Az erdőőri szakvizsgát ma már magánúton csak úgy teheti le, ha három évi gyakorlati szolgálatot tud ki-mutatni. Az erdőőri szakvizsga tananyagát a Bedő Albert-féle *„Erdőőr”* című könyv VII. kiadása tartalmazza. E könyvet az *„Országos Erdészeti Egyesület”* Budapest, V. Alkotmány-utca 6. sz. a. árulja. Az erdőőri szakvizsgák Budapesten, évenként, október havában tartatnak meg. A vizsga lebonyolítása iránti kérvények a budapesti kir. erdőfelügyelőséghez, Budapest VII. k. Rottenbiller-utca, intézendők. Szakviszga nélkül erdőőri állást magán uradalmakban sem lehet betölteni.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

eee POSSZ ééé

Számatalány.

9, 15, 7.	Ezen terem a jó sarju
19, 22, 16, 18.	Tetején ül néha varju
6, 8, 3, 15, 14, 6.	Uri cigány mestersége
5, 4, 21.	Földi létnek ebben vége
20, 11, 17.	A mit mérünk óraszámra
13, 10, 3.	Használják pléhforrasztásra
12, 1, 22.	Istenhez ezzel beszélünk
23, 2, 5, 6, 22.	A legnagyobb honi vizünk
1—23.	Sok csendőr kapja — reméljük.

Megfejtési határidő: 1908 június 15.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorajegy lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 19. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: *„Árpádok uralma”*. — **Betűtalány:** *„Tör-télem”*. — **Számatalány:** *„9, 9, 34”*.

Helyesen megfejtették: Lindnar J. őrv. Ruszt, Lázár K. őrm. és Fekete G. őrv. Czegléd, kunszentmiklósi őrs, Sulán G. őrv. Osgyan, Ilyés Gy. ez. őrv. Tiszánán, Kálmán Zs. őrm. Pö-zsöny, Csik I. es. Maglód, Tóth I. őrv. Abony, Mester J. őrv. és Weisz J. es. Szalánta, Bereczky M. es. Vác, Ádám M. őrm. Szádalmas, Veres I. es. Csikszoroda, Malota J. ez. őrv. Zsolna, Farkas es. Szabadka, Gorgoly S. jörm. és Keresztos Zs. jörm. Dás, báti őrs, Sántha J. őrv. Kározag, Kelemen M. őrsvezető Magyarigon, Fazekas F. jörm. és Dombi J. őrmester Bácsalmás, Margineán J. őrm. Nagykáta, Jeny J. őrm. Nozlop.

A kioskolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorajegyjel Lindnar J. őrsvezetőnek Rusztra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Felmentés a csecsemőre való felvigyázat elmulasztása miatt gondatlan emberölés címűen emelt vád alól.

Felmentett a gondatlanságból okozott emberölés vétségével terhelt szegénysorsú vádlott (kőműves neje), a ki főzés közben a forró vizet egy mosdótábla öntötte, s azt a konyhában levő szék alá tette; a szobában játszó 20 hónapos leánya azonban a konyhába nyíló ajtón észrevétlenül kiosont a konyhába, itt a székkel, mely alatt a forró vízzel telt mosdótál volt, féltelét és a forró vízbe beleült, minek folytán oly égési sebet szenvedett, hogy ennek következtében meghalt. — Ugyanis a vádlott az ő viszonyainak keretében akkor, midőn a mosdótálat lehelő keréssé hozzáférhető helyre tette, a tüle megkövetelhető elővigyázattal és óvatossággal járt el.

(Curia 1908 márcz. 18. 2150/908. sz. a. IV. Bt.)

A gondatlanság fogalma a büntetőjog szempontjából.

A büntetőjog szempontjából gondatlanság alatt az akaratlank olyan cselekményre vagy mulasztásra való elhatározását kell érteni, a melynek törvénybe ütköző, jogellenes eredményét a tettes nem vette ugyan tudatlába, annál kevésbé észlába, de annak vagy olyféle eredménynek bekövetkezésével, a minő magatartása folytán valósággal bekövetkezett, kellő figyelmen és megfontolással mellett előrelátható és más magatartással el is hátrálhatta volna.

(Curia 1908 jan. 16. 364. sz. a.)

Magánlak megsértésének vétsége.

Vádlottnak az a ténykedése, hogy a sértetnek kapuját döngelte, azután a kapun át beugrott az udvarba és a konyha ajtajához menve, azt is üldögélt, míg a sértett az ajtót ki nem nyitotta s ekkor a sértett akarata ellenére a szobába bement és ott benmaradt; s hogy a vádlott mindezt jogtalanul, illrve jogos indok nélkül tette, nem a Btk. 330. §-ába ütköző magánlak megsértésének büntetlét, hanem csak a 332. §-ában meghatározott vétség tényálladékaként meríti ki.

(Curia 1908 márcz. 3. 1692/908. sz. a. II. Bt.)

Örsfeloszlatus.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület egyeki örsa 1908 május 1-én feloszlattott.

Különítmények felállítása.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület területén: a Torda-Aranyosmegyében fekvő Dobrina-telepen 1908 május hó 15-ével egy 4 főből álló különítmény állított fel.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület területén: a Krassó-Szöröny megyében fekvő Herkulosfürdőn 1908 május 1-ével, Marillavölgyön pedig 5 főnyi létszámmal,

1908 május hó 2-ával a fürdőkülönítmény működését megkezdette.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület területén: a Hevesmegyében fekvő Parádán a fürdőkülönítmény 1908 május 16-ával,

a Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyében fekvő Ozorkotán, 5 főből álló különítmény pedig, 1908 május 26-ával működésüket megkezdették.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület területén:

az Ungmegyében fekvő Szobránczon,

a Sárosmegyében fekvő Bártfafürdőn és

a Gömörmegyében fekvő Csizen felállított fürdőkülönítmények működésüket 1908 május 15-ével megkezdették.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület területén:

a Veszprémmegyében fekvő Hajmáskéren 4 fővel felállított különítmény 1908 május 16-ával,

a Zalamegyében fekvő Hévízven felállított fürdőkülönítmény pedig 1908 május 15-ével működésüket megkezdették.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület területén:

a Biharmegyében fekvő Szent László-fürdőn felállított fürdőkülönítmény működését 1908 május 10-ével megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szathmáry József őrnagynak, a m. kir. I. számú csendőrkerület másod törzstisztjének a II. és

Lovánth Dénes őrnagynak, a m. kir. V. sz. csendőrkerület másod törzstisztjének, a VIII. számú csendőrkerülethez, mindkettőnek parancsnokhelyettesi minőségben való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Áthelyezettek:

1908. évi június hó 1-ével:

A következő százados-hadbírák:

Erdélyi Sándor, a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, beosztva az I. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz, és

dr. Hüttl Gusztáv, a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, beosztva a VIII. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz, kölcsönösen;

továbbá

Harai Tamás V. sz. és

Muntyán János VII. számú csendőrkerületbeli járőr-mesterek — kölcsönösen.

Kinevezettek:

1908. évi május hó 1-ével:

Járőr-mestereiké:

Németh István V.

(1. rangsz.) VI.

Balázs Pál

(2. ") V.

Hunyadi József

(3. ") V.

Baráth István

(4. ") V.

Üzleti leveink a legújabbakban.

Grammofonok, fuvolák, ezimbalmok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Vadászfegyverek

serétek, golyós lövegverek, revolverek, sühlt, litich, weipert hírneves gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Ingyen képos árjegyzék.

Hegedük,

forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia saluhál lütfedvek.

Görs-főlo triador **Blinoklik.**

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Szítár András	(5. rangsz.)	V.,
Ravasz Ferencz	(6. ")	V.,
Mészáros Márton	(7. ")	V.,
Sámson László	(8. ")	VI. sz.

csendőrkerület állományabeli őrmesterek.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatott:

Földi Pál, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli járás-
ormester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján,
mint „jelenleg szolgálatképtelen” 1908. évi május hó
1-től számítandó egy évre.

Választott lakbelye: Várkony.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Nemák Dezső, V. sz. csendőrkerületbeli járásormester
két emberölési eset ismeretlen tetteseinek kiváló ügyes-
séggel és szakértelemmel eszközölt kiderítése és elfo-
gásáért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Boné András járásormester, 24 évet meghaladó
csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgál-
lat terén kifejtett eredményes működéséért, nemkülön-
ben alárendeltjeinek kiképzésében, buzdításában és a
szolgálatra előnyös irányításában tanusított tevékeny-
ségéért.

Moór Mihály őrmester hosszú csendőrségi szolgálata
alatt tanusított jó magaviselete, szorgalma, buzgósága,
valamint eredményes működéséért.

Előléptettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
1908. évi május hó 24-ével:

Ormai József, Orbán Sándor, Gáspár Gyula, Rozs-
nyai Mihály és Sziegl Károly őrsvezetők, czimzetes
őrmesterekké.

A letett altiszti vizsga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

Csele Lajos, csendőr cz. őrmesterré.

Nedolász Gyula, I. Szabó Sándor, Bóné Sándor,
Juhos Károly, III. Szabó József, Piriczky Dénes, Szijj
János, Horváth István, Ilyés György, Donkó Ignác,
Csik János, Tóth Kálmán, Lukács István, Tolnai
Dávid, Kiss Lajos, Huttai György, Vaskó Antal, Blisz-
ter András, Ács Lukács, Biró Sándor, IV. Szabó
József, Varajti Antal, Calanzáró Károly, Deutsch Mór,
Gy. Szabó Sándor, Groesli Gyula, Kecskés László,
Asyillán Dániel, Ovári Lajos, Rozsnyai János, Hegy-
közi György, Pályi Sándor, Péczeli János, Kiss Albert,
Erdélyi János, Szilágyi Miklós, Tompai Menyhért,
Király János, III. Szabó Imre, Szilágyi István, Imreh
András, Harman János, Válka Pál, Tuar József, Sivóki
Mihály, Kovács Boldizsár, Solymosi József, Köröstyös
Mihály, Pataki István, Bakó Balázs, Szlepcsev Pál,
Vancsa Sándor, Tólos Antal, Neuhoff Antal, Majzin-
ger László és Józsa József; továbbá

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Dunka István, Csordás András, Tamba Miklós, Seres

Gergely, Papp Miklós, Széni János, Tanyi József,
Vihh József, Simai György, Cseh István, Papp Sán-
dor, Szamesuk László, Hajas Mátyás, Kőrösi József,
Határ Imre, Deme Bálint, Husznák Pál, Feleki Ferenc,
Demler Sándor, Gajai András, Sőregi Ferencz, Csálki
Lajos, Barkóczy János, Gyűjtő József, Bende János,
Rogozsán Cziril, Balla Alajos, Czeglédi Mihály, Tóth
István, Doros István, Dénes Péter, Homoki József,
Takács Ferencz, Lengyel István, Kiss György, Dósa
István, Pál János, Geilert Imre, Szabó János, Had-
ványi András, Kiss István, Pütlér Pál, Bratyinka
János, Barna András, Nagy János, Ladomérszki
György, Énekes József, Nics Adolf, Budai Pál, Horváth
Ignác, Hübel Mátyás, Bogár József, Szteczunics
László, Kolintus Miklós, Szűgyártó Sándor, Popudnik
Mihály, Pásztor János, Lescsinszki István, Kótyuk
István, Matisz József, Popovics János, Bandura József
és Uj István cz. őrsvezetők ké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1908. évi május 24-ével:

Sárkány István, Borsuzli István, Erdős János,
Tomor Gábor, Kiss Márkusz, Lengyel Károly, Kollay
Ferencz, Gül Ferencz, Kővári István II., Tóth János,
Huszár János, Kovácsik János, Potrok József, Török
Ferencz, Török Pál, Pribula János, Temesvári János,
Szalay Imre, Deák Ferencz és Barbarits János,
végül

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

1908. évi május hó 22-ével:

Magyar Károly és Helfert István csendőrök, csendőr
cz. őrsvezetők ké.

Törzsrőmesteri vizsgát tettek:

1908. évi április hó 7-én:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Lukács Jenő cz. őrsvezető, Pálfi Imre, Kovács Géza,
Lengyel István és Dicsőfi András őrsvezető cz. őrmes-
terek „jeles”, továbbá Pauk György, Farkas Gyula és
Budai Péter őrsvezető czimzetes őrmesterek „jó” ered-
ményvel.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látatott:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Simon Márton járásormester, 1908 április 26-ával.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látatott:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Pető Mátyás ez. őrmester, 1908 febr. 15-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Sándor, Einsalt Gusztáv, Ádám István, Derecski
János és Szelik Ferencz csendőrök.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Stréll János, Harsányi György, Siró Rezső, Takács
Sándor, Veres István, Varhánnyik István, Gere Sándor,
Márkus Mihály, Imre Domokos, Kanaba János, Dudás

Károly, *Takács* Zsigmond, *Murányi* István, *Velner* István, *Tóth* Gábor. *Szénási* Ignác. *Slepiák* József és *Vida* Antal csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Báthori János őrmester 1 darab,

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Németh János cz. őrmester, *Almás* Károly csendőr cz. őrsvezető. *Zingay* Gyula járásőrmester, *Krajcsovic*s János és *Juhos* Károly cz. őrsvezetők pedig egyenként 3—3 db 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Nokmir János csendőr családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 26-án kelt 31158/VI-a. számú engedélye alapján *Várad*-ra változtatta.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Nyegrucz Títusz próbacsendőr, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 27-én 17676/VI-a. sz. alatt kelt engedélye alapján *Szabó*-ra változtatta.

Kakas Lajos csendőr, családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 24-én kelt 34593/VI-a. számú engedélye alapján *Kolozsvári*-ra változtatta.

Murcsán Trandafir csendőr, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 27-én kelt 154302/VI-a. számú engedélye alapján *Mezei*-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kopacz Dénes cz. őrmester, *Konya* Erzsébettel, 1908 máj. 10-én, Csikdelnén.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Jakabovics Ábrahám cz. őrmester, *Fried* Zálival, 1908 máj. 19-én, Keczerpeklénben.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Menyhárt István őrsvezető, özv. *Tóth* Andriáné szül. *Vacslóv* Juliannával, 1908. évi május hó 16-án, Nagysallón.

Szabó Simon Zsigmond cz. őrmester, *Hibala* Aureliával, 1908 máj. 16-án, Mocsomonon.

Szedlak Ferenc őrsvezető, *Ráztóczky* Múriával, 1908 máj. 9-én, Erdőközön.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Vámos József cz. őrmester, *Hajmüller* Jozefával, 1908 máj. 12-én, Villányban.

Pintér Sándor őrsvezető, *Endrédi* Emiliával, 1908 május 9-én, Szilsárkányban.

Reiter István cz. őrsvezető, *Ibitz* Aloiziával, 1905 okt. 29-én, Nagyszalán.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Bodó Ferenc őrsvezető, *Román* Erzsébettel, 1908 apr. 21-én, Gyürén.

Ragosi Ferenc őrsvezető, *Kohlmann* Múriával, 1908 apr. 21-én, Gyulán.

Juhász István őrsvezető, *Bihari* Rozinával, 1908 máj. 9-én, Püspökladányban.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a szerencsi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 350 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 22-ig.

Két irtóki állás a budapesti ker. és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti ker. és váltótörvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 25-ig.

Egy irtókiállás a nezsideri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona, esetleg a természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Közhatalosi orvosi bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 15-ig.

Egy II. oszt. hadaeregszolgái állás a kőszegi katonai alreáliskolánál. Fizetés 1930 korona. Szabályszerű szállásilletmény. 120 korona egyenruházati pótlék egyszer s mindenkorra, szolgálati ruha beszerzése. A német nyelvnek elegendő tudása írásban és olvasásban, teljes testi épség. Osztrák vagy magyar állampolgárság. Három havi próbaszolgálat. Használhatóság mint műsegéd (láboráns) és műszerész. Kérvények 1908. évi július hó 15-ig a kőszegi katonai alreáliskola parancsnokságához.

Egy irtóki állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 17-ig.

1 utmesteri állás a Mármaros vármegye törvényhatóságánál Iszkán. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Utitámlány 250 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Utmesteri vizsga vagy tanfolyam. Egy ideiglenes szolgálat. Kérvények a Mármaros vármegye alispánjához 1908. évi június hó 12-ig.

Egy irtóki állás a miskolci kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi előzetes próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Ügyészségi ügykezelésben való jártasság. Kérvények a miskolci kir. ügyészséghez 1908. évi június hó 12-ig.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövészkola központi ordótelepénél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó 1. kizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszerismindenkorra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő. A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépjármű vezetéséhez való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi július hó 1-ig a wieni katonai műszaki bizottsághoz.

Egy hivatalszolgái állás a nagyszeheni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Német és román nyelvismeret. Kérvények a nagyszeheni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 28-ig.

Egy hivatalszolgái állás a tuzsádfürdői kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 60 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1908 június 31-ig.

Egy hivatalszolgái állás az aranyosmaróti m. kir. alóhivatalnál vagy áthelyezés esetén az aranyosmaróti pénzügyvizsgatóság kerületében máshol. Fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Ruháilletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az aranyosmaróti magyar kir. pénzügyvizsgatósághoz 1908. évi június hó 28-ig nyújtandók be. A kérvényben határozottan megjelölnöd, hogy csupán az aranyosmaróti vagy más ily állásra is vonatkozik.

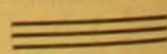
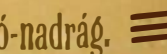
Magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p.u.-ról.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-néve	hová	vonat-szám	óra	perc
102	1 00		kel.ost. expv.	Wien, Páris, Ostende, London	6704	12 05	szv.
148	5 35		szv.	Rákospalota-Újpest	4104	12 10	
122	5 45			Ereszkőjár	160	12 15	
712	5 50			Szeged, Szolnok	128	12 25	
152	5 00			Göd	4114	1 10	
4102	6 10			Esztergom	126	2 10	
6502	6 40			Lajosmizse, Kecskemét	164	2 15	
150	6 45			Rákospalota-Újpest	4106	2 20	
1404	7 00		gyv.	Zsolna, Berlin	106	3 30	
104	7 55			Wien	120	3 35	
154	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag	704	4 40	gyv.
712	8 30			Temesvár, Károlysebes, Bázias	6504	2 50	
134	8 45			Nagymaros	164a	3 10	
4112	9 05			Piliscsaba	166	4 10	
116	9 20			Wien, Berlin	130	4 20	
126	9 35			Rákospalota-Újpest	716	4 30	
708	9 40		gyv.	Bukarest, Bázias	108	5 05	gyv.
4508	11 15		szv.	Lajosmizse, Kecskemét	138	5 20	szv.
158	11 25			Rákospalota-Újpest	124a	6 00	
136	11 35			Nagymaros	168	6 15	
6704a	11 50			Czegléd	124	6 25	
					722	6 30	
					4108	6 40	
					1406	6 50	gyv.
					722a	6 55	szv.
					170	7 15	
					142	7 25	
					710a	7 35	
					6506	7 40	
					710	8 05	
					132	8 10	
					4110	8 30	
					172	8 45	
					1408	9 20	
					118	10 00	
					706	10 15	gyv.
					172a	10 30	szv.
					714	10 35	
					140	11 10	
					902	11 20	kelet expv.
					702	11 30	kelet expv.

A vonatok érkezése Budapest nyugoti p.u.-ra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-néve	honnan	vonat-szám	óra	perc
701	12 50		kel.ost. expv.	Konstantinápoly, Bukarest	157	12 05	
143	4 08		szv.	Rákospalota-Újpest	159	12 55	szv.
145	5 25			Dunakeszi-Alag	133	1 25	
721	5 30			Czegléd	703	1 30	gyv.
721a	5 45			Czegléd	103	1 40	
4101	5 50			Esztergom	161	2 25	szv.
139	6 00			Nagymaros	163	3 00	
6505	6 10			Lajosmizse	6507	3 20	
147	6 15			Rákospalota-Újpest	163a	4 00	
6701	6 20			Szolnok, Czegléd	6703	4 05	
1407	6 35			Berlin, Zsolna	127	4 10	
217	7 05		tszsz.	Párkány-Nána, Bukarest	4107	5 00	
709	7 15		szv.	Bázias	215	5 30	tszsz.
709a	7 25			Czegléd	165	5 35	szv.
149	7 30			Rákospalota-Újpest	135a	5 45	
4103	7 40			Esztergom	115	5 55	
117	7 45			Páris, Wien	707	6 35	gyv.
6501	7 50			Lajosmizse	167	7 00	szv.
151	7 55			Göd	105	7 10	gyv.
131	8 10			Nagymaros	711	7 35	szv.
713	8 20			Kiskunfélegyháza	4111	8 10	
123	8 45			Párkány-Nána	137	8 20	
153	9 10			Dunakeszi-Alag	109	8 35	
705	9 20		gyv.	Szeged	125	8 50	szv.
1403	9 30			Berlin, Zsolna, Pozsony	107	9 05	gyv.
4105	9 55		szv.	Esztergom	711a	9 20	szv.
155	10 20			Rákospalota-Újpest	4109	9 25	
715	10 40			Szeged	6503	9 35	
119	10 55			Galánta	1405	9 45	gyv.
					171	10 05	szv.
					4113	10 15	
					141	10 20	
					129	10 15	
					723	10 50	
					901	10 55	kelet expv.
					101	11 05	kelet expv.
					171a	11 20	szv.
					121	11 35	

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5 53	szv.	Esztergom	4007	5 17	szv.	Esztergom
4003	7 48		Esztergom	4014	8 21		Piliscsaba
4005	10 14		Esztergom	4009	9 31		Esztergom
				4013	10 24		Piliscsaba

Vászon zubbony. **!! Csendőrség előnyben részesül!!** Csendőring
 Vászon nadrág. **GERŐ ALADÁR** Csendőraló-nadrág.
 Különféle minőség. Budapest, VI., Szerecsen-utca 41. sz. Különféle minőség. Pontos és gyors elint.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
 VI., Liszt Ferencz-tér 9.
 könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —
 Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.
 nyomtatványok a legjobb minőségű, vízjeggyel ellátott magyar gyártmányu, famentes
 fehér papíron készülnek. Új árjegyzékünk az órsök részére megjelent, melyet a l. órs-
 parancsnokságoknak megküldünk.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Az emberi fülkagyló jelentősége a személyazonosság megállapításánál.

(Tanulmány.)

Dr. Imhofer R. után, német eredetiből a szerző engedélyével
közvetlenül: Raschel Lambert csendőrfőhadnagy.

A dánosi borzalmas rablógyilkosság esküdtészeki tárgyalása alkalmából, a hol a cigányapa a fiát, bátyja az öccsét, nővér a fivérét megtagadja, nem ismeri, személyét illetőleg oly adatokat mond be, melyek az igazságszolgáltatás megtévesztését és kijátszását czélozzák: önkéntelenül előtérbe tolul ismét a személyazonosság megállapításának — közbiztonsági szempontból annyira fontos — kérdése s ezzel kapcsolatosan eszközeinek, módzatainak és jeleinek tanulmányozása, megvita'ása és ismertetése.

Tudvalevő dolog, hogy minden — szerintük — valamire való kóbor cigány négy-öt nevet is visel, négy-öt (hozzá még jogosan is szerzett) keresztlevele is van, mert a komaság fejében nyerendő néhány liter pálinkáért vagy egy-egy zsák krumpliért négy-ötször is képes megkereszteltetni — természetesen más-más községben és lehetőleg különböző vallásra — rajkóját egy vérbeli cigány.

Teszi ezt egyébiránt előre kiszámított ravaszágból is, hogy t. i. szükség esetén az igazságszolgáltatás közegeit megtévesztse s a megérdemelt büntetés elől megmenekülhessen, így tehát — hacsak a saját vérbeliek el nem árulják, miként ez a dánosi esetben is megtörtént — a művelt nemzetek eme barbar parasitáinak személyazonosságát megállapítani módfelett bajos.

Ez a szempont vezérelt az alábbi — tudtommal magyar nyelven ily irányban még egyáltalában nem ismertett — szaktanulmány lefordítására és közzétételére.

A szaktanulmány, melynek szerzője dr. Imhofer R. híres fülgyógyász s mint ilyen elsőrangú szaktekintély, a dr. Grosse, hírneves bűnügyi író s egyetemi tanár által szerkesztett „Archiv für Kriminal-Anthropologie und Kriminalistik” című folyóiratban jelent meg. Megfigyeléseinek eredménye az alábbi fejtegetés:

Még mielőtt a fülgyógyászat mint tudomány szerepelt volna, már akkor foglalkoztak a boncztan és ember-tan tudósai az emberi fülkagyló leírásával és annak az arcizom terén való nagy jelentőségével. Lavater (élt

1741 — 1801-ig) „Tanulmánytöredékek az arcizom terén” című szakmunkájában felhívja a tudósok figyelmét a fülnek az arcon való fontos elhelyezésére; Amédé Joux ezeket mondja „Montre moi ton oreille, je te dirai qui tu es, d'ou tu viens et ou tu vas” (Mutasd meg füledet és én megmondom neked ki vagy, honnét származol és mivé lész). Ugyancsak Joux állítja, hogy az emberi testnek egyetlenegy része sem öröklődik át oly megkapó hasonlatossággal apáról-fiura mint éppen a fülkagyló, s hozzáteszi, hogy a fül alakjáról gyakran alkothatunk ítéletet a leszármazottak törvényességéről s illetőleg az anya hitvesi hűségéről.

Bouland pedig e tárgy értekezését ezekkel a szavakkal fejezi be: „Tegyük még hozzá, hogy éppen a fülkagyló az a szerv, mely által a szülők és leszármazottak között a hasonlatosság a legláthatóbban átszármazik és hogy ennek körülírása, illetve meghatározása után az ugynevezett gyermekbecsmpészést a legkönnyebben fel lehet ismerni”.

A személyazonosság megállapításának kérdésénél a fülkagyló fontosságát — írja Imhofer — azon időtáiban kezdtem észlelni, a midőn nagyobb számú gonosztevőt megvizagáltam oly czélból, hogy a szokásos büntetettek ezidőszerint vitás kérdésénél néhány támpontot nyerhessek és esetleg bizonyos irányban állást foglalhassak; ez ideig 120 élő büntettest személyesen megvizagáltam és államrendőrségünk bűnügyi osztályának fényképgyűjteményéből mintegy 2500 fényképet tanulmányoztam át.

Észleleteim legelején azonnal szemembe ötlött az a jellemző vonás, melyet az emberi fülkagyló az emberi ábrázatnak kölcsönöz.

A személyazonosság megállapítása, mely rendes körülmények között tudvalevőleg könnyű és egyszerű eljárás, bizonyos esetekben a legnagyobb bonyodalmakat találja útjában. Ily esetekben első sorban az orvos hivatott arra, hogy anatómiai (boncztani) ismereteivel az eljáró bűnügyi közeget támogassa s annak kezére járjon.

A személyazonosság megállapításának szükségessége fennforoghat: 1. egy hulla, 2. egy élő ember és pedig, vagy

a) egy keresett (nyomozott) egyén személyazonosságának, vagy pedig

b) egy bizonyos személy családi bovatartozandóságának.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár átvételről nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia báni hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, sít. míg **Remenyi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költésért díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kereshető.

nak megállapításánál. Ezen utóbbi kérdés, mely nézetem szerint ezideig még nagyon kevésbé lett méltatva, különösen a polgári perrendtartásnál nyerhetne alkalmaztatást, nevezetesen: örökösödési, gyermekesempézési és válóperekben.

Az anatomia (boncztan) egész halmaz ismertető jelt bocsát rendelkezésünkre a személyazonosság megállapításához s így azok biányáról korántsem panaszkodhatunk, mindamellett tekintetbe kell vennünk, hogy ezeknek a jeleknek egy jelentékeny része a legtöbb esetben felmondja a szolgálatot s így egyáltalában nem látszik czélalannak a személyazonosság megállapításánál bizonyos új, eddig nem ismert jelek utáni kutatás.

A hullánál nevezetesen számolnunk kell a hosszas betegségeknel rendszerint fellépő ugynevezett vízi betegséggel (cedema), mely gyakran az arcra is kiterjed s azon a különben jellemző ismertető jeleket nagy fokban elváltoztatja, vagy pláne teljesen elenyészteti. A szem, a mely tudvalevőleg egyike a legjobb ismertető jeleknek, rövidesen a halál beálltával teljesen megváltozik; a szarnhártya zavaros lesz, a szemvilág (orvosi műnyelven: csarnokvíz) elpárolog ugyannyira, hogy a szarnhártya beesik, összeráncosodik, míg a szivárványhártyát vér futja alá és színe is megváltozik. A haj, szőrzet rothadás következtében igen hamar kihull (gyakori eset a vízben talált hulláknál); a félreeső helyeken fekvő hullákat az állatok rendszerint kikezdi s így azokat fontos ismertető jeleiktől a leggyakrabban megfosztják.

Élő embernel viszont számolnunk kell az arcvonásoknak és az egyéb azonossági jeleknek szándékos vagy véletlen megváltozásával. Ily változtatások: az arc fitoritása vagy eltorzítása bűnügyi fényképfelvételek alkalmával; a hajnak, szakállnak, bajusznak megnövesztése, vagy levétele; kövéredés vagy lesoványodás az arcban. Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy újabban az orr alakja paraffinjektiókkal tetszés szerint elváltoztatható, mely körülménnyel a kriminalistának előbb-utóbb számolni kell. Az ugynevezett tatovirozás, mely pedig a személyazonosság megállapításánál (főképpen az alsóbb néprétegben) szintén fontos szerepet játszik, bizonyos vegyi szerekkel való bánásmód útján teljesen eltüntethető.

Ilyen körülmények között joggal állítbatom, hogy a személyazonosság megállapításánál — az alább felsorolandó indokoknál fogva — az emberi fülkagyló rendkívüli előnyöket nyújt a csodálkozásomnak kell kifejezést adnom, hogy a törvényszéki orvosi szakmunkák írói (Casper, Schürmayer, Schauenstein, Hoffmann, Maschka, Strassmann, Dittrich, stb) e nagyfontosságú kérdést érthetetlen módon mellőzték. Kratter tudós a személyazonosságról írt tanulmányában felsorolja a hajzatot, szemet, fogat, mint a személyazonosságot megállapító szervet, azonban a fülkagylót ő sem említi.

Néhány francia szakmunka (Bouland, Frigorio, Julia) foglalkozik ugyan ezen témával, de a három közül csak

az első tárgyalja a fülkagylót, mint a személyazonosság megállapításához előnyösen felhasználható szervet, míg az utóbbi kettő inkább a kérdés bűnügyi oldalával, nevezetesen a gonosztervek fülkagylóinak jellegzetes alakulásaiival foglalkozik.

Bertillon volt az első, a ki a fülkagylónak a személyazonosságánál játszó, rendkívül fontos szerepét felismerte és erről így nyilatkozik: „Majdnem lehetetlen két oly fülkagylót találni, mely minden részében egymáshoz teljesen hasonló lenne, némely alakulataik pedig megmaradnak az egész életen keresztül a nélkül, hogy lényeges változást szenvednének». Nagyszámu, kitűnő ábrával illusztrálja Bertillon az antropometria (embermérettan) alkotója a lényeges formai eltéréseket.

Ha már most a fent elősorolt szempontokat szem előtt tartjuk, akkor a fülkagylónak a személyazonosság megállapításánál szánt felhasználását illetőleg a következő előnyök lépnek előtérbe.

A fülkagyló porczból áll, mely körül a bőr a kagylónak — czélunknál egyedül ez veendő tekintetbe — elelső felületén mereven feszes, az alborhálózat igen hiányos, ugyannyira, hogy a fedő bőr csak a hátsó felületen emelhető el apró ránczocskákban a porcztól. Nem kell tehát e részeknek a puffadás, vízben való erjedés stb. által előidézhető elváltozásától és így felismerhetetlenné válásától tartanunk. Azonkívül a porcz sokkal hosszabb ideig áll ellent a feloszlásnak, mint a többi lágy testrészek, mert míg ugyanis ez utóbbiak a földben 2—3 évi fekvés után tökéletesen eltűnnek, addig a porcz (Strassmann szerint) csak öt év múlva enyészik el teljesen s így exhumálásnál a fülkagyló jellemző reliefjei (domborulatai), a mennyiben azok a porczos részen volnának, könnyen felismerhetők és megállapíthatók. Viszont az is igaz, hogy a fulezimpa, mely pedig czéljainknál fontos szerepet játszik, lágy részekből áll s így ezekkel egyidejűleg oszlik fel. Különösen kiemelendő, hogy a fülkagylót az izomzatnak felhasználásával önkényűen megváltoztatni nem lehet; a fülkagylónak legrégebb leírója Santorini megemlíti ugyan, hogy a fülkagyló izomzata is végez rendkívül csekély, a mi tökéletlen érzekeink által nem is észlelhető mozgást, ez a körülmény azonban ez ideig vizsgálva és megerősítve nem lett, másrészt annak létezése a gyakorlatban teljesen közömbös.

Mindezek alapján a fülkagylót mintegy a folyton változó arcvonások rögzített, mozdulatlan sarkának, (polusának) tekintetjük. Oly irányú kísérletek, melyek a fülkagylónak mesterséges elváltoztatását céloznák; ismeretlenek, míg viszont Kratter tudós felhoz eseteket, melyeknél az orr megcsontkittatott oly czélzattal, hogy ezáltal a személyazonosság megállapíthatása megbírsíttassék.

Másik nagy előnye a fülkagylónak a személyazonosság megállapításánál, annak nagy feltűnősége; a gyakorlatban szem egy pillantásra fel- vagy újból megismeri a

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készítenz, mint részletekhez 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műfőrnél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Kilátás az emlékoszloptól a város felé.

Magyarok és francziák csoportja az emlékoszlop előtt. (Középen Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár).

Napoleon katonái emlékoszlopjának leleplezése Pécsen.

fülkagylónak különleges alakulatait olyannyira, hogy pl. egy tapasztalt és e téren gyakorlott detektív egy keresett vagy nyomozott egyént oly nyilvános helyeken, a hol a tesztelés nehézségeibe ütközik, egy figyelmes pillantást vetve annak fülkagylójára s összehasonlítva azt annak egy jól sikerült profilfényképével, könnyűszerrel felismerhet.

Bertillon ugyan azt állítja, hogy a fülkagylónak pontos és részletes tanulmányozása legalább is öt percet igényel, később azonban jelentékenyen engedett ezen állításából. Nézetem szerint elegendő egy pillantás, hogy a fülkagyló alakulataival tisztába jöjjünk, feltéve természetesen, hogy a tekintetbe veendő alapformákat jól emlékezetünkbe véstük.

Ugy Bertillon, mint Bouland azt állítják, hogy a fülkagyló alakja az egész életen át változatlan marad; ez utóbbinak alkalma volt igen sok felnőtt egyént, a kiknek gyermekkori arcképei rendelkezésére állottak, megvizsgálni s arra az eredményre jutott, hogy a fülkagyló akkori és jelenlegi formája tökéletesen egyenlő maradt.

Ha általánosságban el is fogadom az előbb mondottakat, mindazonáltal felsorolok néhány oly elváltozást, a melyek figyelembe veendők. Így például a fülbevalónak hosszas hordása a fülkagylónak, de különösen a fülcimpának alakját mindenesetre megváltoztatja.

Mig ugyanis a fiatal egyénnél a fülbevaló (itt mindig a lefüggő, bizonyos súlyllyal is bíró ékszereket értem, nem pedig a fülcimpán egyszerűen átszurt boutonokat) az átszúrás sebhelyén (hegén) kívül csak egy sekély bemélyedést okoz, mely a fülbevaló levétele esetén tökéletesen kiegyenlítődik, addig a fülbevalónak éveken át való hordása a fülcimpán egy mély, merőleges barázdát idéz elő, melynek mindkét oldalán töltésszerűen emelkedik ki a bőr; az egész fülcimpa erősen meg van nyújtva s ennek következtében a fül valamivel hosszabbnak és keskenyebbnek látszik. (Rüdinger szerint egyes vad néptörzseknél a súlyos fülbevalók hordása következtében vállig érő fülcimpák is látbatók.)

A fülnek ily formájából azután egész biztossággal következtethetünk a fülbevalónak hosszabb időn át való viselésére, habár az időköz csak a legmesszebbmenőbb következtetésekkel s akkor is csak nagyon hozzávetőleg számítható ki.

Az aggkorban a bőrnek általánosan bekövetkező összezsugorlása (atrophia) a fülkagylót sem kiméli. Az agg ember füle, különösen ennek cimpája és az ugynevezett lécz (helix) olyannyira ránczosodik, hogy ezáltal egy-egy jellemző barázdaképződés gyakran teljesen elmosódik, eltűnik, a porcz sokkal határozottabban lép előtérbe, sárgás sárgás színezést nyer s egyáltalában az egész fülkagyló (Schwalbe szerint), mintha valamennyire megnagyobbnodna.

Alakváltozást idézhetnek elő a fülkagyló sérülései is; mindazonáltal oly esetekben is, midőn a fülnek egy nagy része hiányzik is, ha annak jellegzetes része ép

maradt, a személyazonosság ezek alapján megállapítható. Így például egy bevágás (colobom) a fülcimpán alapul szolgálhat egy személy azonosságának megállapításánál még az esetben is, ha a felső fülkagyló teljesen hiányzik. (Vége köv.)

A cigányok elleni nyomozásról.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. törvényszéki bíró.

II.

Éppen hozzá akartam kezdeni a nyomozás részletezéséhez, midőn betoppant hozzám egy földim, a ki csak nem régen tette még fel fejére a kakastollas kalapot s arra kért, hogy mondanék még valamit általában a cigányokról.

— No jó, csak aztán olvassák el majd az örsön, ha szabadidejük lesz. Mert az olvasás, kivált a mesterséghez tartozó dolgok olvasgatása soha nem felesleges. A cigányokról pedig sokat lehetne írni.

Mert nemcsak nálunk vannak ám cigányok feltűnő számban, hanem más országokban is. Legtöbb van Romániában, azután Spanyolországban, sőt ha Angliában megfigyelünk a cigányokat, csak elcsudálkozunk, hogy mennyien kóborolnak ott is. És ezek a cigányok bárhol laknak is, mindenütt egyformák, rá lehet ismerni egyikről a másikra s ők különösen megismerik egymást, nyelvük pedig ugyanaz mindenütt Európa bármelyik országában, csupán némely szavakat kevernek nyelvükbe az általuk lakott ország nyelvéből.

A cigánynak tájékozódási képessége bámulatos. Csupán elbeszélés után képesek felkeresni az egyes helyeket s az odavezető legrövidebb utat, a mely egyuttal a legbiztosabb is. Útmutatásul a minden cigány által már ismert jeleket hagynak az útfélen, különösen a választaknál, ilyenek kék vagy vörös rongydarabok az árokparti bokrokra, vagy fákra aggatva. Erről tudják meg, hogy merre jár a karaván, vagy merre veszedelmes és bátorságos az út. Ez igazítja el a börtönből kiszabadult rabokat is.

A kis Murza azt mondta, hogy a dánosi rablásból kapott pénzét elásta egy árokpartba s nem jegyezte meg másképpen, csak hogy a mellett volt egy lyuk. Telut ez a lyuk volt a jel, melyet úgy megfigyelt, hogy róla fel tudta találni. Jutina mondta, hogy egy akácfasorba ásták el a rablott pénzt s a fát, melynek tövében volt a pénz elásva, megjelölték, oly módon, hogy gallyait letördelték és kergét megfaragták.

A cigányoknak az a szokásuk, hogy midőn a karaván valamely hünccselekményt követ el, szétoszlik s különböző irányban elszéled s csak időnk mulva jön össze ismét egy előre pontosan meghatározott helyen. Murza mondta, hogy a dánosi rablás után szétváltak s elébb egy laposban, azután egy nagy erdőben találkoztak.

Valaki említette a dánosi ügyben, hogy a cigány takarékpénztára a föld, a hová elrejtí pénzt s egyéb értékes tárgyait, hogy biztonságban legyen. A téglási elfogatás alkalmával Buer nyavalyatörést színlelve, a földre vetette magát s előzben kaparta a földet, hogy elrejtthesse ott a 'Tutától a korcsmában átvett s a dánosi rablásból származott tárgyakat, de ott köves, kemény talaj lévén, nem tudott gödröt kaparni körmével. Buer magához tért, de midőn bekísörték őket, egy árok mellett ismét nagy gyengeséget színlelt s leült az

A közönség az emlékoszlop előtt.

Népvánor a Tottlyén.

Napoleon katonái emlékoszlopjának leleplezése Pécsen.

árokba, a többi asszonyok mellé ültek és szoknyaikat ráterítették, eközben aztán a beteg Buer gyorsan használta mind a tiz körmét és gödröt kapart a puba árokpartba s oda rejtette el a nala levő s a dánosí bünperben legfontosabb szerepet játszó bünjeleket s betakarta földdel, abban a reményben, hogy szabadon bocsátásuk alkalmával ott megtalálják s midőn ezt elvégezte, azonnal megszűnt a gyengesége. De terve nem sikerült, nemcsak azért, mert őket nem bocsátották szabadon, hanem azért sem, mivel egy tanu szemtanuja volt a csomag elásásának s azonnal hirt adott arról s a csomag napfényre került.

Hihetetlen gyorsasággal s igen távoli helyekre eltudnak jutni, mikor a szükség úgy kívánja és a távoli helyen feltűnően mutogatják magukat, vagy éppen a községi előjáróságnál keresnek valami dolgot, hogy tanuságot szerezzenek reá, miként abban az időben ők ott voltak és így előtte való napon nem lehettek a büncelekmény elkövetésének színhelyén.

Murza mondta, hogy a dánosí rablógyilkosság elkövetése után mentek, mindig mentek, egész éjjel szaladtak, csak az erdőben, vagy kukoriczásban telepedtek le, a zöld dohány barázdáján mentek, mikor kezdett reggelni, akkor az erdőben beljebb mentek. És a dánosí rablógyilkosság tettesének egy részét harmadnapon már Tégláson fogták el, a hová nem vasuton mentek egyesesen, hanem ki nem derített uton Pestmegyéből eljutottak Szajolba, onnan vasuton Debreczenbe, innen gyalog kimentek a Debreczenhez tartozó Alsó-Józsa vasuti megállóhelyre s itt ültek ismét vasutra s úgy mentek Téglársra.

Hogy pedig az utazás gyorsítására mi mindent elkövetnek a cigányok, arról megemlékezett Batai István tanu, a ki kocsival ment ki Szentkirályról a tanyára, egy csárdába betért s aztán tovább ment, de «biztatta a bor» a másik csárdánál s oda is bement s ott talált egy cigánylegényt, a ki kérte őt, hogy az öreg anyját vigye el kocsijával, ő ígérkezett erre, de az öregasszonnyal együtt még másik 7—8 felült a kocsijára s felugrált valamennyi cigánygyermek, vitte őket egy darabig s mikor le akarta szállítani, azok kényszerítették, hogy tovább is vigye őket, úgy hogy alig tudott megszabadulni tőlük.

A cigányok csak ritkán járnak egyedül, hanem többen kóborolnak együtt s rendszeren egy-egy karavánt alkotnak, mely legkevesebb 8—10 tagból áll, melynek sok hatalommal felruházott vezére van. Parnó is egy ilyen vezér volt s a Mundrával történt szembesítéskor felháborodva mondá: «Boha ne láttam a járásomban, ez a lány az én nyájamba nem tartozott.» Sokszor eltagadják a karavánhoz tartozandóságukat az idegenek előtt, csupán óvatosságból. Pedig szerintük csak az a törvényes házasság, a mit a vajda, ennek hiányában a karaván főnöke köt meg közöttük, habár a sátoros cigányférfiak az e fajta «törvényes házasságot» is meg lehetősen kerülik, mert ez következményekkel jár reájuk nézve.

Hát van házasság a cigányok közt? Többnyire úgy vannak vele, mint Lakatos Sándor Sztójka tanu (különben a lipótvári fegyház lakója) mondta a Lulogyával történt szembesítéskor: «Bizonyos feleségem nincs, Lulogyával laktam ugyan, irtam is neki Lipótvárról, de nem esküdött feleségem, volt ilyen már nekem hét is.»

De azért azt a házasságot, melyet a vajda előtt, a cigány-czeremoniák szerint kötnek, törvényesnek hiszik és vallják. Habár — minden szemérem és erkölcsi

érzék hiányában — már a serdülő gyermekek között nem ritkaság az együttélés: rendszeren mégis csak 25—29 éves férfiak és 20—24 éves nők lépnek együtt házasságra. Az özvegy asszony azonban már csak ritka esetben megy férjhez, a minek az oka az, hogy a cigány nő korábban vénül, mint a férfi.

A legtöbb házasságot ősz végén kötik, hódolván a rendes falusi szokásoknak.

Sajátságos jelenség az, hogy ha a cigány más népfajba, vagy nemzetiségbe bázanosodik: beolvad abba, de az is igaz, hogy ha más nemzetiségi férfi a cigányok közé kerül és cigány nőt vesz el, teljesen elcigányosodik minden maradékaival együtt. Ez utóbbi körülmény magyarázza meg, hogy 1757-ben országos rendelet jelent meg, mely megtiltotta a cigányokkal való házasságot.

A cigánykaravánok rendszeren sátor alatt tanyáznak s éppen azért a sátor és az összes holmijaik szállítására kocsit használnak, melyen több sátor is elfér. A kocsik buzására rendszeren lovat, vagy ritkábban szamarat használnak. De igen gyakran maguk buzák a kocsit. Buer is gyermekeivel együtt buzta a kocsit Abádszalókon, mikor a férfiak be voltak zárva. Sőt a dánosí alkalommal is, Jutina szerint az emberek buzták a kocsit, mert a lovat már előbb lebunkóztatták a csendőrök.

Rendszeren az asszony a kocsit és ló tulajdonosa, de ugyancsak övé ám a gyermek eltartásának gondja is, a ki különben is az ő és nem az apa törzséhez számítatik. Ebben van is észszerűség, mert a cigánygyermek természetes apját csakugyan nehéz lenne megállapítani. Trokár Marcsa is azért titakozott ez elnevezés ellen, mert őt csak az apja után hívják Trokárnak — magyarázta meg a 84 éves Kolompár Mari. Ebből érthető meg Surányi Lidi Lizinek az a kifejezése Murzsára: «Itt is, amott is az én unokám, mert apja, anyja az én gyermekem volt». És csak így mondhatta Jutina: «Kácsi az öreg anyám lyánya». Ilyen alapon fakadt ki Surányi Márton a kis Murza ellen: «Nem ismerem, hogy testvérem volna, nem is vág rám». Sőt Dolár azt jelentette ki: «Be tudom bizonyítani, hogy az öreg Surányi nem volt az apám».

A cigányok óvatosak a gyermekekkel szemben s talán ritka kivétel a dánosí eset, midőn a gyermekek vezettek nyomra. Kolompár Mária mondta: «Ha a kis gyermek (Murza) nem lett volna, soha se jött volna ki rájok; a kis Murza kezdte, beszélgettek egymás közt.» Erre azonban Parnó azt jegyezte meg: «A ki felszedte, annak a cigányasszonynak tanulmánya van ebben a gyermekben» (Murzában). Tuta pedig felbőszülve mondá: «Ha Dánoson lettünk volna, csak nem vittünk volna magunkkal gyermekeket és asszonyokat.» Buer azt állította a Murza valomásáról: «azért mondja, mert fél, hogy megverik ezek a sok urak.» És Murza és Mundra vallomásával szemben Jutina vallotta, hogy mikor a cigányok (t. i. a felnőtt férfiak) ilyeneket beszéltek, elküldték a gyermekeket onnan vagy ők maguk mentek el messzire beszélgetni.

Köztudomású dolog azonban, hogy ha a cigányok nem is mindig avatják be előre titkaikba a gyermekeket, azokat mégis felhasználják kómkedésre, őrállításra, sőt a lopás véghezvitelére. És Rafael Pipi János tanu is elszólta magát: «Ha mi mulatunk, ki-ülünk a hűvösre s ott ember, lány, gyermek.»

Éppen azért a büncelekmény nyomozása alkalmával különös gondot kell fordítani a gyermekek kihallgatására, a kiknek vallomása néha utbaigazítást adhat, annál is inkább, mert Péter Pál tanu a Surányi

bandájához tartozó gyermek nyakában ezüst sarkantyukat, nyaklánczokat talált. Buer pedig azt ismerte be, hogy az ő pénze gyermekének vánkosába volt elrejtve.

Érdekes szokása a cigányoknak, hogy a rablott vagy lopott tárgyakból mindenki osztályrészt kap, de nem személy, hanem családok szerint. A férj veszi fel az osztályrészt s az asszony csak akkor, ha a férj nincs ott. És természetük bozza magával, hogy az osztozáskor rendesen összevesznek. Parnó ilyen osztozásból származó czivakodás folytán oltotta ki bátyjának életét ez előtt két évvel, a miért hét évi fegyházat kapott.

Közmondás, hogy a cigány nem szereti a szelet s ez és gyávasága okozza, hogy zivataros éjszakában teljesen nyugodtak lehetünk tőle. Pedig hozzá van szokva az idő zordságához s annyira megedződik, hogy a könnyebb testi sértések iránt majdnem érzéketlen. Surányi Márton fejét úgy ütötték be a gyóni rablásnál, hogy más becsületes ember belehalt volna, Surányi Márton mégis elmenekült, a mi annál nevezetesebb, mert a rablásra menetelkor már egy golyó volt a czombjában. Ő is ezekkel a súlyos sérülésekkel képes volt elmenekülni, sőt szükség esetében futott is.

Emlékezetben maradt, hogy egyszer egy ló ledobott a vásárbán egy cigányt, nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, eszméletlenül szállították a kórházba: az orvos életveszélyesnek, de mindenesetre nagyon hosszú ideig tartónak jellette a sérelmeket. És a cigány harmadnap éjjelen megszökött a kórházból az ablakon keresztül s magával vitte az ágylepedőt is...

— No, földi! elég most már a cigányokról általában? Nem? Még a bátorságukról is szólnak valamit? Jó, de aztán nem én leszek a hibás, ha csendőrtársai megunják.

Majd a jövő héten.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Még egy gyufaszál.

Közlő: *Dobai Mihály* őrsvezető.

Lapunk 20. számában olvastam egy nyomozási esetet, melynél egy gyufaszál vezetett a tettesek nyomára. Én is egy hasonló esetet akarok bajtársimmal megismertetni. Itt is egy gyufaszál adja az ügyes nyomozó kezébe a tettes kiderítésére vezető fonalat és maga az eset és nyomozásának körülményei és lefolytatása szintén nem kevésbé tanulságos mint ama nyomozás, melyet bajtársam a hivatkozott közleményben ismertetett.

Az 1902. évben a tiszakiúrti őrsre osztatván be szolgálat-tételre, ott ismerekedtem meg Sz. K. jó módú és közbeesülésben részesülő kőmiveszmesterrel, a ki azelőtt szintén hosszabb időn át tagja volt testületünknek. Mint polgárember is megtartotta rokonszenvét és vonzalmát a csendőrség iránt és a községében megforduló járőröket nemcsak szívélyes barátsággal fogadta, hanem minden alkalommal tőle tölthetőleg támogatni is törekedett.

Én is csakhamar barátságot kötöttem azzal a dorók emberrel és gyakran elbeszélgettünk a csendőrségi szolgálat fontosságáról és különböző eredményes nyomozásokról.

Egy alkalommal, többek között, midőn a csendőrségnél elért sikerei felől érdeklődtem, elbeszélte, hogy 1898-ban egy németajkú szepesmegyei őrsre helyezték és bizony oleinte sokat kellett küzdenie azon körülmény folytán, hogy a német nyelvet nem ismerte és így a lakossággal való érintkezésében is akadályozva volt. Az első alkalommal, midőn ezen őrskörletben szolgálatot teljesített egy fiatal próbacsendőrrel vezényelték ki, a ki szintén nem tudott németül és a helyi viszo-

Az emlékoszlop

nyokat sem ismerte, a mennyiben csak két héttel előbb osztozták be az őrsre. Ilyen körülmények között nem menekülhetett bizonyos szorongatástól, melyet a tájékozatlanság és tudatlanság érzete önkéntelenül ébresztett benne.

Éjjelre egy községbe érkeztek, hol a szabályszerű portyázás elvégzése után megtartották a nagy pihenőt.

Korán reggel K. J. ottani kereskedő ébresztette föl őket, panaszolván, hogy az éj folyamán üzletét feltörve, ebből 150 kor. készpénzt és körülbelül 1000 koroná értékű árut loptak el.

Természetesen azonnal a helyszínre sziettek, hol a tényállás megállapítása és az ellopott tárgyak pontos jegyzékbe vétele után, a helyszíni szemlét is a legalkalmasabban fogantatották; azonban a legesekélyebb jelet vagy nyomot sem bírták felfedezni, mely a tettesek kiderítésére utmutatást szolgált volna. A helyszínén bünyjel egyáltalán nem maradt az üzlet előtti talaj pedig olyan kemény és száraz volt, hogy azon a tettesek nyoma nem maradhatott hátra.

A szemlénél csupán azon igen kétes értékűnek bírszó eredménye volt, hogy Sz. K. az üzletben levő tisztos zsákok között egy négyyszögletes félig elégetett gyufaszálat talált, melyről kétségtelenül meg volt állapítható, hogy az egy ugynevezett szalonygyufának a része. Kétségtelennek látszott továbbá, hogy a gyufát a tettesek használták az üzletben levő kőmipa meggyújtásához.

Mint hogy pedig a községi lakosság nagy része, vagyis a földművelő nép, csakis kénes gyufát szokott használni, arra kellett következtetni, hogy a tettesek inkább az uri, illetve a jobb iparosztályhoz tartozhattak; mert a szalonygyufát csak ezek használták. Más üzlet a községben nem lévén Sz. K. a hárosnál az iránt pulthozódott, hogy kik azok a községbeli lakosok, a kik szalonygyufát szoktak nálá vásárolni. Erre a káros határozatlan kijelentette, hogy ilyen gyufát a községben csakis a róm. kath. plébános és N. P. nevű jó módú marhakereskedő szoktak használni.

Ambár ezek közül a eselőkemény olkövetősöket egyik sem volt gyanúsítható, Sz. K. mégis elhatározta, hogy felkeresi a

marlakorokadót, már csak azért is, mivel, mint értusult, az magyarul is beszélt és így vele beszélgetésbe bocsátkozva, esetleg mégis meg tudhat valamit, a mi a nyomozásnál hasznára válhat. De mindenestre felvilágosítást nyerhet tőle a helyi viszonyokat illetőleg.

A mint a járór N. P. lakúira érkezett, úgy ez, mint felölego feltűnő módon elhallványodtak és egész lényük bizonyos nyugtalanságot áraszt el. Azonban N. P. csakhamar összehívta magát, barátaihoz fogadta a járórt és azt helyi nyelven kintálva, tudakozódott, hogy mi járóban vannak és hozzájárult, hogy talán csak nem az éjjeli betörés ügyében keresték fel. Ez esetben, folytatva, minden körlezés nélkül, a legnagyobb készséggel megengedi, hogy házkutatást tartsanak.

Közben belepelt a szobába N. P. husz éves fia, ki szintén mindjárt azzal fordult a járórhoz, hogy csak tartanak mind a legújabb házkutatást a lakúikon.

Ambár Sz. K.-nak ez a viselkedés gyanúsak tárt, mégis minthogy nem volt semmi olyan alapos gyanú, mely a házkutatást indokolta volna, kijelentette N. P. előtt, hogy ő csak beszélgetés és tájékozódás szerzése végett jött el hozzája és távol van tőle még az a gondolat is, hogy őt vagy hozzátartozóit a betörésnek lopás alkövetésével gyanúsítsa.

Ez azonban N. P.-t nem nyugtatta meg, hanem egész eszébe jutott egyetemen a leghatározottabban követelni kezdék a házkutatás megtartását, azon indoklással, hogy a csendőrök náluk megjelenésén, a lakosság most már őket fogja gyanúsítani a betöréssel, azért szükséges a házkutatás, hogy ily módon értelmességük hivatalos uton legyen megállapítva.

Sz. K. végre, mintán gyanúja is a feltűnően viselkedő család ellen mindjobban növekedett, engedett a követelésnek és hozzájárult a házkutatás megajátásához. Miután a lakbelyiségek, a padlás és pincez utkután eredményre nem vezetett, a járór az istállóba ment és ott kezdte meg a kutatást. Az istállóban husig érő szalmában három szőp tehén volt a jászokra kötve. A szalmát a járór szintén felforgatta, de ott sem talált semmi gyanúsat. Midőn már az istállóból távozni készültek, Sz. K.-nak fellüent, hogy a két szőp tehén áll és oszik, míg a harmadik középső nyugodtan fekszik és meg sem mozdul. Hogy ennek okáról meggyőződjenek, odament a fekvő tehehez, és hogy azt felállásra bírja, oldalán rugta. Azonban a tehén meg sem mozcizant. N. P. ezt látva, megjegyezte, hogy a tehén azért nem kel fel, mivel beteg. Ez a magyarázat sem elégitette ki a most már gyanakvó Sz. K.-t, annál is inkább, mivel a tehén feltűnően kövérnek látszott, holott, ha a tehén beteg lenne, bizonyára lefogynék volna. Most alaposabban szemügyre vette a teheret és csakhamar meggyőződött, hogy az nem élő tehén, hanem egy elég ügyesen kifosztott és összevarrt tehénbőr.

Egy pillanat múlva volt és a virrás fel volt fejtve, mire a járór nem csak meglepetésre és egyben örömmel, a titongó nyíláson napfényre kerültek az éjjeli betörés alkalmával ellopott összes tárgyak.

Ezek után N. P. és csakhamar töredelmes bocsánatot tett és a járór a tetteseket elfogva, azokat a házi-jelkkel és tehénbőrrel együtt átadta a bíróságnak.

Íme a jelentéktelennek látszótt gyufaszál minő jelentékeny tényezővé néte ki magát a nyomozás folyamán. E nélkül a gyufaszál nélkül alig sikerült volna a tetteseket kideríteni.

HIREK.

Frigyes főherczeg köszönete. Frigyes főherczeg Öfensége leányának, Mária Henrietta főherczegnőnek folyó hó 3-án a Baden melletti Weilburgban Hohenlohe Schillingfürst Gottfried herczeggel történt egybekelése alkalmából Ziegler Károly ezredes, mint a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője, a fenséges szülőknek a m. kir. csendőrtisztikar hódolatelljes szerencsekívánatait tolmácsolta. A kifejezett szerencsekívánatot Frigyes főherczeg Öfensége a következő távirattal köszönte meg: «Köszönöm ezredes urnak és a magyar királyi csendőrtisztikarnak a

szívólyos szerencsekívánatát. Frigyes főherczeg, tábor-szernagy».

Halálos végű támadás. Pusztai József, tarcazfői őrsbeli csendőr május 25-én este 1/10 órakor szolgálaton kívül a szepesmegyei Tarjánfő községben sétálgatva, a Petruska Károly-féle koresmából nagy lármát hallott. A nagy láрма okát megtudandó, a koresmába lépett, az ott levő zajongó egyéneket csendre intette, mire őt Czipkala János tarjánfői lakos egy söröslüveg-gel halántékán dobta, majd Bobkó Mihály nevű társával együtt lefegyverzési szándékkal a már megsérült csendőrnek rontott. Pusztai csendőr ezt látva, kardot rántott és azzal támadói közül Czipkala Jánost megvágva, rajta halálos kimenetelű sérülést ejtett. A vizsgálat megindított.

Tűz. A borsodmegyei Damak községben június 2-án délelőtt 1/21 órakor gondatlanság következtében tűz keletkezett, a minek következtében 18 lakóház összes mellékhelyeivel, mintegy 42,620 korona kárértékben leégett.

KÉPEINKHEZ.

Francia katonák emlékoszlója Pécsen.

Pécs városában emlékoszlókat állítottak az ott 1809-ben elesett franczia katonák emlékének megörökítésére. A nagy Napoleon ugyanis, miután a magyarokat nem sikerült eszébeírni az uralkodóháztól való elszakításra bírni, 1809-ben féltelmetes hadseregével behatolt magyar területre is. Az itt ez alkalmával lefolyt harcokban Pécsen elesett harcászok emlékéit örökíti meg ez emlékoszló, melyet nagy áttöréssel és kímélés mellett a francia és magyar kormány képviselőinek jelenlétében lepleztok le. A magyar honvédséget Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár, a francia kormányt pedig Vicomte de Fontenay budapesti francia főkonzul képviselte az ünnepségen. Az emlékoszló, mely díszesre válik Pécs városának, bizonyára még szorosabbra fűzi a rokonszenvet, mely a francia és magyar nemzet között eddig is fennállott.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kocsikerekek papirosból. A papirosból készült kocsikerekek már régóta nem mennek ujdonsággazálmán, sőt az sem új dolog már, hogy vasutikocsik kerekeit is lehet papirosból készíteni. Teljesen érthetetlen azonban az, hogy miért nem terjedtek el ezek a papiroskerekek nagyobb mértékben. Talán találójuk egy Allen nevű amerikai gépész-mőrnök, a ki 1869-ban készített első ízben papíros kereket. Talán talán azonban az első irlóban sok gúnyunk és ölezelődésnek volt kitávo és csak évekig tartó, fáradságtalan kísérletek és kárnyozás után kapott engedélyt arra, hogy papíros-kerekeit egy vasuti vonalon kipróbáltasson, mire egy sőt az állító tehervonaton fél évtizedig használták azokat. Végre 1871-ben sikerült Allennek rávenni a nagy Pullmant arra, hogy száz papíros-kereket rendeljen vasuti kocsijai számára. Ezzel ezután meg is volt alapítva Allen szerencsése, mert Pullmann annyira meg volt elégedve az eredményvel, hogy részvénybirtokoságot alapított a kerekek előállítására. Illinois államban és Hudsonbani hatalmas gyárat építtetett, a hol a próbált papírosból készült kerekekkel készítették. Az első kerekek 500 ezer kilométert futottak be a nélkül, hogy a kerekek-ábrona, a mely alig öt centiméter széles volt, ellopott volna.

A békák hallása. Egy Yerkes nevű amerikai természetludós néhány évvel ezelőtt kísérletekkel akarta megoldani azt a kérdést, vajon hallanak-e a mocsarak mélabasan kuruttyoló lakói, a békák? Kísérletei közben úgy találta, hogy a béka a hanghullámok hatásával szemben esendően viselkedett, még viszont egy hirtelen mozdulat is gyors menekülésre ösztönözte. E szerint tehát a békák a veszélyek elkerülésében tisztán látó-érzőkükre vannak utalva. Kétféle kísérletekből az is, hogy bizonyos állatok hangja befolyással van a békára, különösen tavasz idején. Egy másik természetludós, név szerint Curtia újabb szintén foglalkozott ezzel a problémával. Ennek sikerült egy fogoly békát, a békabang csulodásig híj utánzása révén, kuruttyolásra bírni és ebből azt gyanítja, hogy bizonyos hangingerkek szintén mozgást fognak előidézni a békánál. Ezt a feltevést a varangyokon eszközölt megfigyelésekre alapította. A Michigan-tó egyik mocsaras partján kora nyáron több új békapárosok és néhány földcsigák száma him tartózkodott Curtia itt megfigyelte, hogy a nőstények a himjök hívó szavára feljöknek úsztak és más pár nélkül maradt hímek is közeledtek e hívó hangra még az esetben is, ha a hang 30-40 láb távolságból jutott el hozzájuk. Azok a nőstények, a kik a him hívó szavára lettek figyelmesekké, gyakran szorosan más hímek mellett úsztak el, a nélkül, hogy rájuk hederítették volna és még mindig egész pontosan megtalálták azt a helyet, a honnan a him hívó szava felhangzott.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szerkesztővel kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Volt 1. oszt. számvívó állás. A katonai szolgálati jelre önkök 12 évet meghaladó, habár többször megszokított, lényegesen szolgálata után, az 1896. évi 19. számú R. K.-ben 1721 eln. számú körrendelettel kiadott alapszabályok értelmében igénye van.

Komoly. 1. A törzsdörmszteri vizsga sem posta és táviró megállított gyakornoki, sem pedig más mint törzsdörmszteri állásra nem jogosít. A posta és táviró segédüzemi állásért csak azon igényjogosultsági igazolvánnyal bíró altisztek pályázhatnak, kik négy középiskolai osztályt végeztek. 2. Az orvosvezető előléptetéseket a körületi parancsnokságok eszközözik. A ezimzotán orvosvezetők ismét a körületi parancsnokságok által soroltatnak rangsorba. Rangszámát onnélfogva nem tudjuk.

Mosó. A mint azt már lapunk 21. számának híreiből is tudomásul vehető, igen.

Kiváncsi Öreg zsandár. Az altiszti iskolák a csendőrségi rendszertől októberben szoktak felállíttatni, tehát valószínű, hogy az idén is akkor fog felállíttatni. Hogy a határszéli rendőrségi tanfolyam mikor fog felállíttatni, nem tudjuk, mert még pályázat sem lett újabb határszéli állásokra hirdetve. A felvételi indokokat a majdani lapunkban megjelenő pályázati hirdetményből megtekinthetjük.

Kisvics György igazgató. 1-2. Minthogy a halat tartalmazó vizfolyás, a mint azt én novezi, csak folyó viz lehet, onnélfogva az, akár van időszakos áradás által kapcsolható egy másik folyó, illetőleg nyílt vízzel, akár nincs, mindig nyílt viznek tekintendő és mint olyan az általános halászati tilalom valóban alatt áll.

K. J. csendős. Hiekkell tartása a csendőrnök nincsen oldított.

V. S. őrmester. Még nem kaptuk meg a végkielégítést. A kilencedi jelzett helyre, a melyre időközben szükség nem volt, nem kaptuk meg.

Több kiváncsi. B. 1. Lapunk 21. számú óhaját kioldogított. 2. A körületnél tartatik nyilván, onnélfogva nem tudjuk.

F. es. A csendőrszti állást ezzel az előképzettséggel nem érheti el.

N. J. őrmester. 1. Utasozási iskola van Budaörsön, Kassán, Kozsárdon, Lugoson, Máramarosszigetén, Nagyváradon, Pécsen, Nyitrán, Brassóban és Szombathelyen. A kezdési tanfolyama minden páratlan év december 1-én kezdődik és márczius 31-ig tart. 2. A tanfolyamba való felvétel iránti felvilágosítást a köröködelemügyi m. kir. miniszterhez intézendők.

G. A. Fintal koru és hiányos előképzettségűnél fogva a buda. pesti rendőrségnél semminemű állást nem tölthet, bár tehát minden kísérletért.

Érdelődő Brassó. 1. Posta és táviró igazgatóság van Budaörsön, Kassán, Kozsárdon, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban és Tomosváron. 2. Nem, mert az altiszti állások a szolgák közül fokozatos előléptetés útján töltenek be. 3. Az illető fogylóvak igazgatósága. 4. Vantali igazgatóság van Budaörsön, Kottán, jobb és balparti, Miskolcon, Debreczenben, Kozsárdon, Aradon, Szegeden és Szombathelyen.

Kiváncsi. 1. Olvassa el lapunk 21. számának első híreit. 2. Nem én az egyedül a ki vár; a mi közeik, az nem mulik, tehát csak turelem.

V. es orvosvezető. A kérezzett egyént nem ismerjük.

Cz. J. csendős. Győrmező Pár közlőjét magyar nyelvű a tul. nyomónan római katolikus vallású nép lakja. A szabócsigányi Békony (és nem Bökköny) közlője görög katolikus vallású lakossága se nem orosz, se nem román, hanem tiszta magyar nyelvű a egyike azon görög katolikus vallású magyar közlőknek, melyek a magyar liturgiát szorgalmazzák.

Muramentli zsandár. 1. Nem tudhatjuk, mert még pályázati híreket hirdelve. 2. A felvételek nem személyes jelentkezés, hanem pályázat útján eszközöltetnek. 3. Ezt a kérdést nem értjük, szövegező értelmében.

Ö. Ö. Annus hó folyamán fog szótkalodni.

T. J. A lipiki altiszti otthonban való ellátásról és elmozdításról lehet, valamint a fürdők árai és az orvosai díjak is ugyanazok, mint a mikor a csendőrségi felügyelőszék 1905. évi 77. sz. számú rendeletével közölve voltak. És pedig szállás és elmozdítás havi 75 k., egyszeri fürdés 80 f., orvosai díj 10-30 k. Egy havi ottlét beleszámít tehát 140-150 koronába.

H. E. Rangszáma 127. Előtte 114-on várják a megbizatást.

K. J. 1896. Nincs felvéve.

K. Bozovics, M. L. Pápa, J. J. Imecs és H. Gy. X. Rangorukat ma már csak a körületi parancsnokság tartja nyilván, onnélfogva azt nincs módunkban közölni.

B. J. es. orvosvezető. Bár minni a két eset igen jó példája az emberben szunyadós vad imulatok látóórának e azok olloszerlésre is elég gondülékény, mindazonáltal mint nyomonlátás a közlésre alkalmasnak nem számíthatók, mert örökösökülük mellett is nélkülözik a tanulmányt nyújtó bonyolultságot. A betűtulány nem jó. A kéziratot kifojozott kívánságához képest saját köllőgőre, kénytelen volt visszaküldöttük.

NYILTTÉR.*

Éröl, kiltartást és munkabírást megérdemelt kirándulásoknál szorgok a tartatják, körökpirosok és levások az által, ha azok a munka előtt és után tagyukat a legyő vődjoggyvel állatut Kwidra főle Fluidra rendelkezésben be forszólik. Ezen előnyösen lépőhált meg kitűnően alkalmas orvosi dorzsólára, mely csakhamar megszünteti az izmok fáradtságát és pulyhitérséget a a tolat a legnagyobb orvó kifejtésre képzett, a Kwidra főle Fluidra nem volna szabad személynél tartati, körökpiros és levás forszócléskül sem hiányozni.

*E rovatban közlöttökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

jekel- és margitfalvi *Jekelfalussy* Lajos m. kir. honvédelmi miniszter az Ő Felsége a német császár és Poroszország királya által neki adományozott porosz királyi vörös sasrend 1. osztályát elfogadhasse és viselhesse.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Szerdahelyi László, a szegedi II. honvédkerületi parancsnokság törzse állományába tartozó, a II. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz beosztott I. osztályú százados-hadbíró a csendőrkerületi parancsnokságnál, illetve csendőrbírósnál kifejtett ernyedetlen szorgalmáért és példás működéséért.

Erdőfi Ferencz m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért.

Baráth István m. kir. V. számú csendőrkerületbeli őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és igen eredményes tevékenységeért.

Zsivics Mihály m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr, egy ember életének a vízbe fulástól történt megmentéséért.

Athelyeztetettek:

1908. évi június hó 1-ével:

Baróczy Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szatmár-németi szakasparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületbe: Nagykárolyba.

Forgács Vilmos, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szakasparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe: Szatmár-Németibe.

Pajor Tamás, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szilágy-somlyói szakasparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerületbe: Póstyénbe.

Báró Orbán Bódog, V. sz. csendőrkerületbeli hadaprédiazhelyettes, ideiglenes szakasparancsnoki megbízás mellett az I. számú csendőrkerületbe: Szilágy-Somlyóra.

Jakovicsky András, III. sz. csendőrkerületbeli hadaprédiazhelyettes, ideiglenes szakasparancsnoki meg-

bízás mellett a II. számú csendőrkerületbe: Teme kubinba.

Tamás Gergely, főhadnagy-számvivő, a IV. számú csendőrkerület pótszárnyától a VI. számú csendőrkerület pótszárnyához; végül

Sztempák István, hadnagy-számvivő, a VI. számú csendőrkerület pótszárnyától a IV. számú csendőrkerület pótszárnyához.

Nyugállományba helyeztetett:

1908. évi június hó 1-ével:

Hupka János, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhelye: Kassa.

Előléptettek:

1908. évi június hó 1-ével:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: *Árva* István, *Csepj* Kálmán és *Végh* Kálmán ez. őrsvezetők, őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel ellátatott:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Mikula István járásőrmester, 1908. évi márczius hó 24-ével.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel ellátatott:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Antal Mihály ez. őrmester, 1908. május 24-ével, *Végh* Pál ez. őrmester, 1908. márcz. 6-ával és *Gubik* János csendőr ez. őrsvezető, 1908. május 24-ével.

Névváltoztatás.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Czifra József csendőr családnevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. május 4-én kelt 23147/VI-a. számú engerlélye alapján „*Szamosfalvi*”-ra változtatta.

Házasságra lépett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Magyarits Mihály ez. őrmester, *Burger* Máriával, 1908. május 23-án, Besztercebányán.

Kényelmes
havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

és legkülönösebb, legújabb gyártmányok.

Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

Előzékeny kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.

ELEK és TÁRSA

HUDAPEST, Károly körút 10. sz.

PÁLYÁZATOK.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás a soproni pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a soproni pénzügyigazgatósághoz 1908. évi június hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagykikindai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kivánatos a német, szerb esetleg román nyelvek ismerete. Kérvények a nagykikindai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a sárbogárdi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a székesfehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi július hó 10-ig.

Egy kezelői állás a cs. és kir. hadügyminisztérium szakszámvévőségénél. Fizetés 960 korona, 1440 korona fizetéssel járó I-es fizetési osztályba való előléptetési várománynyal, szabályszerű szállásilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszermindenkorra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és írásban, a számolás teljes ismerete. Kérvények 1908. évi június hó 20-ig a cs. és kir. közös hadügyminisztérium szakszámvévőségéhez nyújtandók be.

Egy gyalogrendőr őrmesteri állás Zombor sz. kir. törvényhatóságánál. Fizetés 840 korona. Szabályszerű lakpénz. Csizmapénz 40 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Szerb va y bunyevác nyelv. Három havi próbaszolgálat. Zombor sz. kir. város polgármesteréhez címzett kérvények a város főkapitányához 1908. évi június hó 27-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eh. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a marosvásárhelyi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a marosvásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi július hó 15-ig.

Egy irtóki állás a szeghalmi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Napidíj 6 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Bizonyítvány 3 havi próbaszolgálatról. Négy középiskolai osztály v Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi július hó 3-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi július hó 14-ig.

Egy mázatiszti állás a déasknai kir. sóbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természetbeni lakás. 41 m. fa, 84 kg. só. Magyar nyelv szóban és írásban. Sóanyagkezelésben, irtói teendőkhöz és számvitelben való jártasság. M. kir. pénzügyminisztériumhoz címzett kérvények a marosújvári m. kir. főbányahivatalhoz 1908. évi június hó 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a tiszafüredi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 60 korona. Ruhailletmény 100 korona Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1908. június 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás az aranyosmaróti m. kir. adóhivatalnál vagy áthelyezés esetén az aranyosmaróti pénzügyigazgatóság kerületében máshol. Fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az aranyosmaróti magyar kir. pénzügyigazgatósághoz 1908. évi június hó 28-ig nyújtandók be. A kérvényben határozottan megjelölendő, hogy csupán az aranyosmaróti vagy más ily állásra is vonatkozik.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövészkola központi erdőtelepénél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó I. fizetési osztályba való előléptetési várománynyal, szabályszerű lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszermindenkorra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő. A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépjármű vezetéséhez való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi július hó 1-ig a wieni katonai műszaki bizottsághoz.

Egy hivatalozolgai állás a nagyszobeni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Német és román nyelvismeret. Kérvények a nagyszobeni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 28-ig.

Egy irtóki állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály, Telekkönyvi vizsga. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 17-ig.

Egy irtóki állás a szorencsi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaújhegyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 22-ig.

Két irtóki állás a budapesti ker. és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti keresk. és váltótörvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 25-ig.

1777/908.

Pályázati hirdetmény.

Tab községi rendőri, éjjeliőri állásokra pályázatot hirdetnek.

I. Egy rendőr vezetői állás, javadalmazása: évi fizetés 800 kor., lakpénz 160 kor., ruházat természetben érték 154 kor.

II. Három első osztályú rendőr, évi fizetés 500 kor., lakpénz 120 kor., ruházat természetben, értéke 154 kor.

III. Két második osztályú rendőr. — éjjeli őrszolgálatra, nappal utkarapói teendőkre — fizetése 400 kor., lakpénz 120 kor., ruha természetben, értéke 154 kor.

Jól teljesített 5 évi szolgálat után személyi pótlék kiállításba helyezve.

Csendőrségi, katonai, rendőri szolgálatból pályázók előnyben részesülnek, kérvényben jelölendő a kerület, szárny, vagy szolgálati hely, a honnan szabadságoltatott a pályázó.

Felszerelt kérvény a községi előjárósághoz küldendő 1908. június hó 30. áig.

Az állás egy évig ideiglenes, ennek kifogástalan letelte után történik a véglegesítés v. felmentés.

Szabályrendelet és szolgálati szabályzat a tabi körjegyzői irodánál betekinthető.

Egyéni előfeltétel a pályázókra ugyanaz, a mi a csendőrségnél; az életkor kivételével.

Az állás legkésőbb 1908. augusztus 1-éig elfoglalandó. Tab, 1908. évi június hó 1-én.

Kér Sándor

P. H.

Havelka Pál

körjegyző,

bíró.

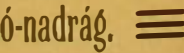
Magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A vonatok indulása Budapest keleti p. u.-ról.									
vonat-szám	óra	perc	napok	hová	vonat-szám	óra	perc	napok	hová
318 ³⁾	6 00		szv.	Hatvan	610	12 20		szv.	Arad, Tóvis
28	6 2			Nagy-Kanizsa, Triest	8	12 30			Szombathely, Wien
1002	6 50		gyv.	Kassa, Csorba	310	12 30			Hatvan
1002	7 00			Pécs, Váralja	26 ¹⁾	12 30			Bicske
302	7 05			Rutka	322	1 25			Gödöllő
906 ²⁾	7 10			Újvidék, Belgrad ³⁾	1304	1 40		gyv.	Fehring, Graz, Manitz
				Gyulafehérvár, Nagyszeben, Tóvis, Brassó ²⁾	1504	1 50			Kassa, Sopron-Pálka
604 ³⁾	7 20			Máramarossziget, Fehring, Graz, Triest	912	1 50		szv.	Szabadka, Buzina ⁴⁾
				Wien, Graz, Sopron	602 ⁴⁾	2 00		gyv.	Arad, Bukarest ⁴⁾
10	7 30		szv.	Kassa, Lemberg	4	2 05			Wien, Paris
402	7 35		gyv.	Máramarossziget	404	2 15			Kassa, Lemberg
320	7 40		szv.	Gödöllő	504	2 25			Kolozsvár, Tóvis, Szatmár-Németi
908	7 45			Belgrad, Bród	92	2 25		szv.	Bicske
606	8 00			Kassa, Csorba	312	2 30			Hatvan, Szerencs
1508	8 10			Zágráb, Fiume, Pécs, Bród	510	2 40			Szolnok
1008	8 20			Kolozsvár, Brassó	1902	2 55		gyv.	Eszék, Rosnabrod
506	8 20			Munkács, Máramarossziget	904	3 20			Gyékényes
408	8 30			Stanslau	1022	3 25		vv.	Rosnabrod, Belgrad, Konstantinápoly
1708	9 00			Rutka, Berlin	304	3 30		gyv.	Paks
306	9 15			Wien, Graz, Sopron	324	3 30		szv.	Rutka, Berlin
344	11 15		szv.	Kiskörös	1004	4 10		gyv.	Zágráb, Fiume, Roma
20	11 55		szv.	Bicske	18	4 30		szv.	Érzsébet, Ajóci
					6	5 15		gyv.	Komárom
					326	5 20		szv.	Győr, Sopron
					508	5 40			Gödöllő
					308	5 55			Kolozsvár, Brassó
					322	6 25			Rutka, Berlin
					916	6 30			Pécel
					314	6 40			Kiskörös
					160 ²⁾	6 55			Hatvan
					1706	7 05			Bicske
					16	7 10			Msziget, Stanslau
					316	7 40			Győr, Triest
					1912	7 50			Hatvan
					328	8 15			Pécs, Bród
					24 ⁵⁾	8 20			Gödöllő
					514	8 25			Bicske
					1510	8 4			Szolnok
					1006	9 00		gyv.	Kassa, Csorba
					502	9 15			Fiume, Nizza
					1306	9 25		szv.	Bukarest, Stanslau
					608	9 30			Fehring, Graz, Triest
					408	9 40			Arad, Brassó
					910	10 10			Lemberg, Kassa, Máramarossziget
					12	10 20			Belgrad, Rutka, Szatmár-Németi
					1010	10 45			Wien, Paris
					1506 ⁷⁾	10 45		gyv.	Fiume, Napoli
					338	11 10		vv.	Kassa, Csorba, Lemberg, Rutka, Szerencs

A vonatok érkezése Budapest keleti p. u.-ra.									
vonat-szám	óra	perc	napok	honnan	vonat-szám	óra	perc	napok	honnan
513 ³⁾	4 40		szv.	Tápiószecső	321	12 10		szv.	Gödöllő
645	5 00		szv.	Máriaradna, Arad, Nagyvárád, Debreczen	1005	12 15		gyv.	Napoli, Nizza, Roma, Fiume
839	5 10		vv.	Berlin, Rutka	609	12 25		szv.	Tóvis, Arad, Püspökladány
309	5 30		szv.	Hatvan	301	12 45		gyv.	Berlin, Rutka, Wien, Sopron
1707	5 45			Msziget, Stanslau	7	12 50		szv.	Szombathely
909	6 00			Belgrad, Bosznabrod	401	1 00		gyv.	Lemberg, Lwow, Konstantinápoly, Bród
607	6 05			Brassó, Arad	903	1 05			Bukarest, Arad
17	6 10			Komárom	601 ²⁾	1 15			London, Paris, Wien
11	6 25			Wien, Triest	503	1 40			Tóvis, Kolozsvár, Szatmár-Németi
407	6 35			Lemberg, Kassa, Máramarossziget	1901	1 50			Gyékényes, Eszék, Pécs, Bród
1505 ⁷⁾	6 50		gyv.	Csorba, Kassa	1501	1 55			Bárfa, Kassa
1911	6 55		szv.	Paks, Bród, Eszék	1301	2 10			Graz, Fehring
913	7 10			Kiskörös	315	3 10		szv.	Hatvan, Szerencs
507	7 20			Brassó, Kolozsvár	21	4 15			Bicske
1307	7 25			Graz, Fehring	323	4 50			Gödöllő
319 ⁶⁾	7 30			Gödöllő	15	6 25			Győr
311	7 40			Hatvan	505	6 40			Brassó, Kolozsvár
501	7 50		gyv.	Bukarest, Brassó	907	6 55			Belgrad, Bród
1003	7 50			Roma, Fiume	325	6 55			Gödöllő
19 ²⁾	8 00		szv.	Bicske	3	7 05		gyv.	Wien, Graz
1509	8 15			Csorba, Kassa	305	7 10		szv.	Berlin, Rutka, Szerencs
509	8 30			Szolnok	605	7 25			Brassó, Arad
313	8 45			Hatvan	407	8 00			Munkács, Máramarossziget
1007	9 05			Fiume, Bród, Pécs, Győr, Szekesfehérvár	1009	8 15			Fiume, Bród, Stanslau, Maziga
18	9 20			Szabadka	1705	8 20			Stanslau, Maziga
911	9 40			Csorba, Kassa	333	8 30			Pécel
307	9 50			Berlin, Rutka	23	8 35			Bicske
6	10 15		gyv.	Sopron, Győr	1507	8 45			Csorba, Kassa
27	10 35		szv.	Triest, N-Kanizsa	335	9 05			Pécel
					9	9 10			Wien, Graz, Triest
					303	9 15		gyv.	Berlin, Rutka, Roma, Fiume
					1001	9 25			Vinkovec, Pécs, Jagymeren, Brassó ⁷⁾
					603	9 40			Kolozsvár, Stanslau
					403	9 55			Lemberg, Munkács, Máramarossziget
					905 ⁵⁾	10 00			Belgrad, Újvidék
					1303	10 10			Graz, Fehring
					1503	10 20			Csorba, Kassa
					547	10 35		szv.	Nagykátanya
					25 ¹⁾	10 50		szv.	Bicske
					327	10 55			Gödöllő
					317 ⁶⁾	11 20			Hatvan

- 1) Csak vasár- és ünnepnapot követő köznapon, továbbá minden kedden és pénteken közlekedik.
- 2) Július 2-től szeptember 16-ig közlekedik.
- 3) Csak június 1-től közlekedik.
- 4) Május havában csak Brassótól közlekedik.
- 5) Belgradtól csak május 14-től közl.
- 6) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
- 7) Május hónapban csak Tóvistól közl.

Vászon zubbony. **!! Csendőrség előnyben részesül!!** Csendőring

Vászon nadrág. **GERŐ ALADÁR** Csendőralso-nadrág.

Különféle minőség. Budapest, VI., Szerecsen-utca 41. sz. Különféle minőség. Pontos és gyors elint.

Arjeggység bérmentesen

VÁRNAY és FIA == BUDAPEST, ==
VI., Liszt Ferenc-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Honv. miniszter ur önmegméltósága által május hó 19-én 25286/16. szám alatt kiadott rendelet szerinti városi örsök részére rendszeresített Ellenőrzési könyvecskék már kaphatók raktárunkon, nemkülönben most jelent meg kiadásunkban Kivonat és Utmutató az A 11a jelzetű ügyviteli szabályzatról a csendőrség részére. Ára —30 fillér.